

**MAŁOPOLSKIE
STUDIA
REGIONALNE**

**3. badanie opinii
mieszkańców
Małopolski**

**na temat istotnych
dla rozwoju województwa
obszarów działań
samorządu wojewódzkiego**

**Małopolskie Obserwatorium
Polityki Rozwoju
Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego**

Kraków, styczeń 2015

BADANIE OPINII MIESZKAŃCÓW MAŁOPOLSKI

na temat istotnych dla rozwoju województwa
obszarów działań samorządu wojewódzkiego

MAŁOPOLSKIE OBSERWATORIUM
POLITYKI ROZWOJU

Departament Polityki Regionalnej
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Małopolskiego

Kraków, styczeń 2015

Opracowanie zostało przygotowane przez **Kingę Krasoń-Pilch**, pracownika ds. badań i analiz Małopolskiego Obserwatorium Polityki Rozwoju pod kierunkiem **Andrzeja Bindy**, kierownika projektu.

Realizacja badania techniką CATI (wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny) została wykonana przez **Marketing Research World Piotr Sojka**, ul. Dzierżona 13, 44–100 Gliwice.

Wydawca:

Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
30–552 Kraków, ul. Wielicka 72

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne jest na stronie: www.politykarozwoju.obserwatoria.malopolska.pl.

Przy publikowaniu danych z opracowania prosimy o podawanie źródła.

Opracowanie współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt okładki: Małgorzata Flis

Skład publikacji: Oficyna Wydawnicza PEGAZ, www.pegaz.pl

ISBN 978-83-64155-90-1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Małopolska

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
Cel badania	4
Metoda zbierania informacji	4
Osoby objęte badaniem	6
Konstrukcja wag	7
Więzi z Małopolską, poczucie wpływu na rzeczywistość	8
Więzi z miejscem zamieszkania	8
Więzi z regionem	10
Główne problemy Małopolski	12
Znajomość dokumentów samorządu województwa	14
Poczucie wpływu na rzeczywistość	15
Wpływ funduszy unijnych	16
Aktywność w obszarze kultury	18
Aktywność społeczna. Wolontariat	26
Środowisko	29
Gospodarka odpadami	29
Jakość powietrza	30
Aktywność obywatelska	32
Podsumowanie	36
Spis tabel	37
Spis wykresów	37
Spis map	38
Kwestionariusz ankiety	39

WSTĘP

Cel badania

Badanie opinii mieszkańców Małopolski przeprowadzone zostało w celu uzyskania informacji na temat postrzegania działań samorządu województwa w kontekście społecznym i gospodarczym, a jego wyniki służą ocenie prowadzonych polityk publicznych, a także zidentyfikowaniu punktowych obszarów niezbędnej interwencji polityki regionalnej.

Bardziej szczegółowym celem badania było przedstawienie zróżnicowania opinii w podziale na subregiony województwa, co jest dodatkową wskazówką dla określenia najbardziej istotnych wyzwań stojących przed polityką rozwoju w poszczególnych częściach województwa.

Respondenci odpowiadali na 24 pytania, które objęły szeroki zakres zagadnień:

- postrzeganie i utożsamianie się z Małopolską i działaniami władz województwa,
- ochrona środowiska,
- aktywność i oferta kulturalna,
- wolontariat,
- aktywność obywatelska.

Metoda zbierania informacji

Wykonawca wywiadów telefonicznych, którym był Marketing Research World Piotr Sojka z Gliwic, przeprowadził wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo – CATI ($n = 2997$) w każdym z 6 obszarów terytorialnych. Obszary terytorialne zostały wyróżnione zgodnie ze strategią rozwoju województwa z dodatkowym wyłączeniem miasta Krakowa:

- a) Kraków,
- b) pozostała część Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego [KOM] (powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki),
- c) subregion tarnowski (miasto Tarnów oraz powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski),
- d) subregion sądecki (miasto Nowy Sącz oraz powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki),
- e) subregion podhalański (powiaty: nowotarski, suski, tatrzański),
- f) Małopolska zachodnia (powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, wadowicki).

Dobór próby miał charakter doboru losowego warstwowego nieproporcjonalnego.

Ankieterzy podjęli odpowiednią liczbę prób kontaktu z właściwym respondentem – nie mniejszą niż pięć razy (maksymalnie dwie próby w ciągu jednego dnia, w odstępie minimum 4 godzin) – tak, aby zapewniony został wymagany ogólny poziom realizacji próby.

Tabela 1. Próba założona do badania CATI

Obszar	18–24		25–44		45–59		60 i więcej		RAZEM
	M	K	M	K	M	K	M	K	
Krakowski Obszar Metropolitalny	32	31	98	96	63	62	49	68	499
Miasto Kraków	26	27	94	99	53	62	55	83	499
Tarnowski	34	32	97	93	62	61	50	71	500
Sądecki	37	34	99	95	63	60	46	66	500
Podhalański	35	34	96	95	62	60	48	69	499
Małopolska zachodnia	30	28	94	90	64	66	53	75	500
RAZEM	194	186	578	568	367	371	301	432	2997

Tabela 2. Próba zrealizowana w badaniu CATI

Obszar	18–24		25–44		45–59		60 i więcej		RAZEM
	M	K	M	K	M	K	M	K	
Krakowski Obszar Metropolitalny	29	31	98	106	63	62	44	66	499
Miasto Kraków	31	27	96	99	56	59	55	76	499
Tarnowski	20	40	96	92	60	60	51	81	500
Sądecki	38	33	96	95	62	59	55	62	500
Podhalański	37	34	96	81	65	64	53	69	500
Małopolska zachodnia	30	28	79	97	73	65	57	71	500
RAZEM	185	193	561	570	379	369	315	425	2997

Tabela 3. Stopa zwrotu wyliczona na poziomie ogólnym i dla poszczególnych subregionów

Obszar	Stopa zwrotu	RAZEM
Krakowski Obszar Metropolitalny	26,3%	499
Miasto Kraków	23,8%	499
Tarnowski	20,0%	500
Sądecki	20,0%	500
Podhalański	20,0%	500
Małopolska zachodnia	17,9%	500
RAZEM	21,0%	2997

Osoby objęte badaniem

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone wśród osób, które ukończyły 18 lat, w dniach od 12 listopada 2014 roku do 12 grudnia 2014 roku, od poniedziałku do piątku każdego tygodnia (z wyłączeniem dni świątecznych).

Tabela 4. Ogólna charakterystyka zrealizowanej próby względem płci

Obszar	Płeć (%)		RAZEM
	mężczyzna	kobieta	
Krakowski Obszar Metropolitalny	46,9	53,1	100%
Miasto Kraków	47,7	52,3	100%
Tarnowski	45,3	54,7	100%
Sądecki	50,2	49,8	100%
Podhalański	50,3	49,7	100%
Małopolska zachodnia	47,8	52,2	100%
RAZEM	47,8	52,1	100%

Tabela 5. Ogólna charakterystyka zrealizowanej próby względem wieku

Obszar	Wiek (%)				RAZEM
	18–24	25–44	45–59	60+	
Krakowski Obszar Metropolitalny	12,1	40,8	25	22,1	100%
Miasto Kraków	11,7	39,1	22,9	26,3	100%
Tarnowski	12,1	37,5	24	26,4	100%
Sądecki	14,3	38,1	24,2	23,3	100%
Podhalański	14,1	35,4	25,9	24,6	100%
Małopolska zachodnia	11,6	35,3	27,5	25,7	100%
RAZEM	12,4	38,1	24,8	24,7	100%

Tabela 6. Ogólna charakterystyka zrealizowanej próby względem wykształcenia

Obszar	Wykształcenie (%)				RAZEM
	zasadnicze zawodowe	podstawowe, gimnazjalne	średnie lub policealne	wyższe	
Krakowski Obszar Metropolitalny	21,64%	5,21%	47,90%	25,25%	100%
Miasto Kraków	15,63%	7,01%	45,49%	31,86%	100%
Tarnowski	20,60%	10,80%	46,20%	22,40%	100%
Sądecki	19,60%	4,80%	46,80%	28,80%	100%
Podhalański	22,65%	10,62%	43,69%	23,05%	100%
Małopolska zachodnia	18,20%	7,80%	51,60%	22,40%	100%

Dobór próby dokonany został w oparciu o operat telefonów stacjonarnych (50%) oraz komórkowych (50%). Baza, z której korzystała firma Marketing Research World Piotr Sojka, stanowiła pięciokrotność założonego przed badaniem doboru próby. Przedstawiała się następująco:

- Kraków = 2495,
- pozostała część Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego = 2495,
- subregion tarnowski =2500,
- subregion sądecki =2500,
- subregion podhalański =2500,
- Małopolska zachodnia = 2500.

Konstrukcja wag

W każdym z obszarów przebadano blisko 500 respondentów (w mieście Kraków oraz Krakowskim Obszarze Metropolitalnym po 499), co spowodowało niejednakowe prawdopodobieństwo wyboru jednostek populacji do próby. W celu skorygowania struktury próby tak, by pod względem wybranych zmiennych odpowiadała ona strukturze populacji generalnej, zastosowano wagi.

Wagi odnosiły się do 3 zmiennych:

1. Obszar terytorialny.
2. Wiek respondenta.
3. Płeć respondenta.

Wagi poszczególnych zmiennych zostały określone na podstawie obliczeń własnych firmy Marketing Research World Piotr Sojka. Obliczenia końcowe wskazały, że pewne zbiorowości należało doważać, inne zaś odchudzić.

WIĘZI Z MAŁOPOLSKĄ, POCZUCIE WPŁYWU NA RZECZYWISTOŚĆ

Więzi z miejscem zamieszkania

Czy Małopolanie są zadowoleni z życia w swojej miejscowości? Odpowiedź na tak postawione pytanie można traktować jako wyraz przywiązania do miejsca, w którym się mieszka, ale również o ogólnie pojętą jakość życia – usługi, komunikację, kapitał społeczny.

Takie pytanie [Jak, ogólnie rzecz biorąc, żyje się Panu/i obecnie w Pana/i miejscowości?] zadaliśmy Małopolanom w 2012 roku, w 2013 roku i ponowiliśmy je teraz. W stosunku do 2012 roku o 4 pp. wzrosła liczba osób, którym żyje się „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” (z 62,3% do 66,7%) i aż o 6 pp. zmalała tych, którym żyje się „raczej źle” i „bardzo źle”. Wyniki analiz z odpowiedzi udzielonych w 2013 roku niewiele różnią się od obecnych (66,5% osób zadowolonych). Natomiast „bardzo dobrze” żyło się w 2014 roku 18,4% Małopolanom (15,6% w 2012 roku i 14,1% w 2013) i 18,0% mieszkańcom Krakowa.

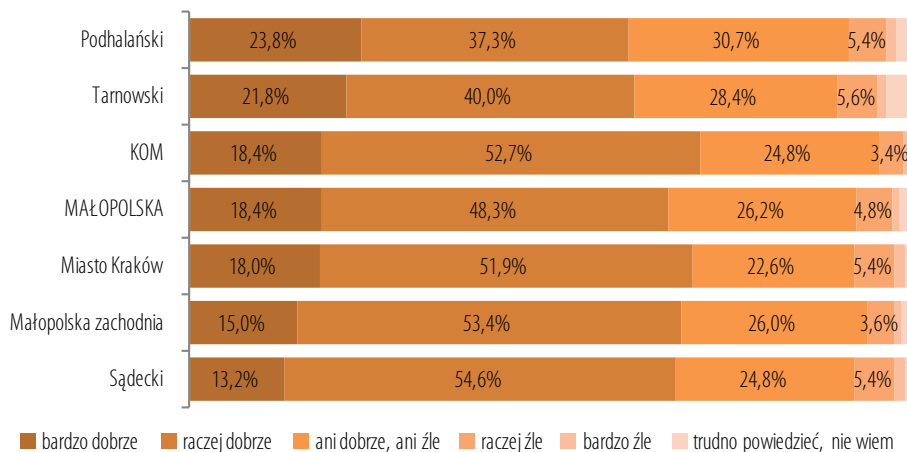
Ta ocena odbiega nieznacznie od badania ogólnopolskiego – „Diagnozy Społecznej 2013”, w którym widać spadek zadowolenia z miejscowości zamieszkania. Procent bardzo zadowolonych i zadowolonych zwiększał się, z wyjątkiem 2007 r., od początku wieku do 2011 r., po czym dość ostro spadł do poziomu niższego niż w 2009 r. W tej samej Diagnozie Małopolska odnotowała spadek – z 12,5% w 2011 roku do 11,6% w 2013 roku.

W „Diagnozie” najwyższy odsetek osób „bardzo zadowolonych” z miejscowości zamieszkania był, jeśli chodzi o miasta, w Gdyni (38,3%), Poznaniu (18,9%) i Gdańsku (18,4%). Kraków w analizie znalazł się na VI. miejscu (17,2% „bardzo zadowolonych”).

Jeśli chodzi o województwa, w aspekcie zadowolenia z życia w miejscowości zamieszkania w 2013 roku, w badaniu ogólnopolskim plasujemy się na II. miejscu, tuż za województwem pomorskim (19,2% osób „bardzo zadowolonych”) i przed dolnośląskim (10,5%).

„Badanie opinii mieszkańców Małopolski na temat istotnych dla rozwoju województwa obszarów działań samorządu wojewódzkiego” przeprowadzone w 2014 roku (dla uproszczenia: „Badanie opinii 2014”) pokazuje, że w subregionach tarnowskim i podhalańskim jest najwięcej osób, którym żyje się „bardzo dobrze” w miejscowości zamieszkania. Z kolei osób, którym żyje się dobrze (tzn. łącznie osobom, którym żyje się „bardzo dobrze” i „raczej dobrze”), jest najwięcej w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym i Krakowie.

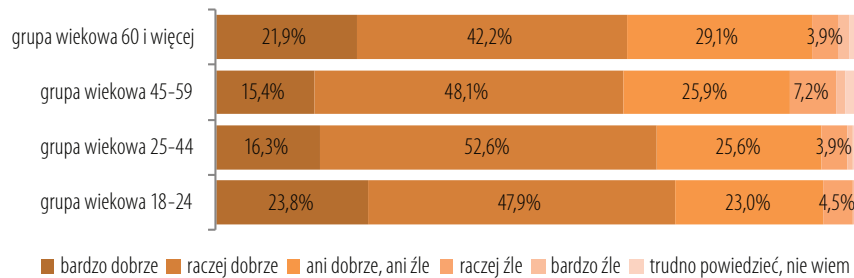
Wykres 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, żyje się Panu/i obecnie w Pana/i miejscowości?

Badanie pokazało, że wraz z wiekiem maleje poziom zadowolenia z miejscowości zamieszkania, chociaż nieznacznie.

W porównaniu z badaniem opinii z 2012 roku i z 2013 znacząco za to urosła liczba osób w wieku powyżej 60. lat, którzy uważają, że żyje im się „bardzo dobrze” – w „Badaniu opinii 2012” odsetek takich osób wynosił 13,3%, w 2013 roku – 14,9%, a w „Badaniu opinii 2014” – 21,9%.

Wykres 2. Zadowolenie z miejscowości zamieszkania względem wieku

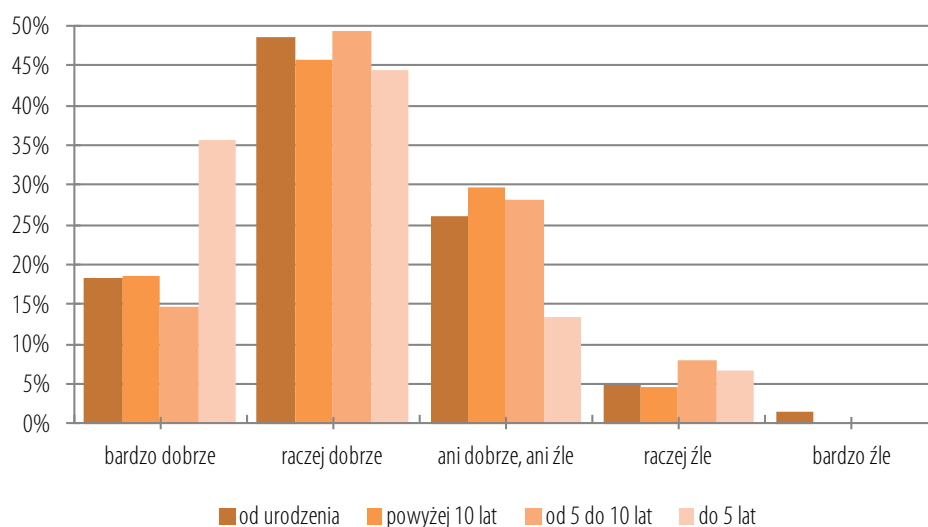

Bardziej optymistycznie do życia nastawione są kobiety, choć różnice między płciami nie są znaczące.

Im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższe zadowolenie z miejscowości zamieszkania (oceniających życie w miejscowości zamieszkania „bardzo dobrze” i „raczej dobrze”) – od 57,6% w przypadku osób z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym do 69,9% w przypadku osób z wykształceniem wyższym. Jednak, co należy zaakcentować, wśród osób z pierwszej grupy wykształcenia, największy był odsetek tych, którzy odpowiadali, że żyje im się „bardzo dobrze” w miejscowości zamieszkania – 23,8% (w przypadku osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym odsetek ten wyniósł 15,2%, z wykształceniem średnim i policealnym – 16,4%, a z wyższym – 22,8%).

Analizy wykazały również, że największy odsetek odpowiedzi „bardzo dobrze”, jest wśród osób, które żyją w Małopolsce do 5 lat, czyli tych, którzy w naszym regionie mieszkają najkrócej. Oni również wydają się być najmniej obojętni na kwestie jakości życia – mały jest odsetek wśród tych osób, którzy odpowiadają „ani dobrze, ani źle” (13,3%). W związku ze zmianami demograficznymi zachodzącymi w Polsce – wynik ten jest bardzo optymistyczny dla Małopolski – nasz region wydaje się być dobrym miejscem do życia, więc w najbliższym latach może jeszcze wzrastać liczba nowych mieszkańców, świadomych walorów województwa.

Wykres 3. Zadowolenie z miejsca zamieszkania w zależności od czasu zamieszkania w Małopolsce

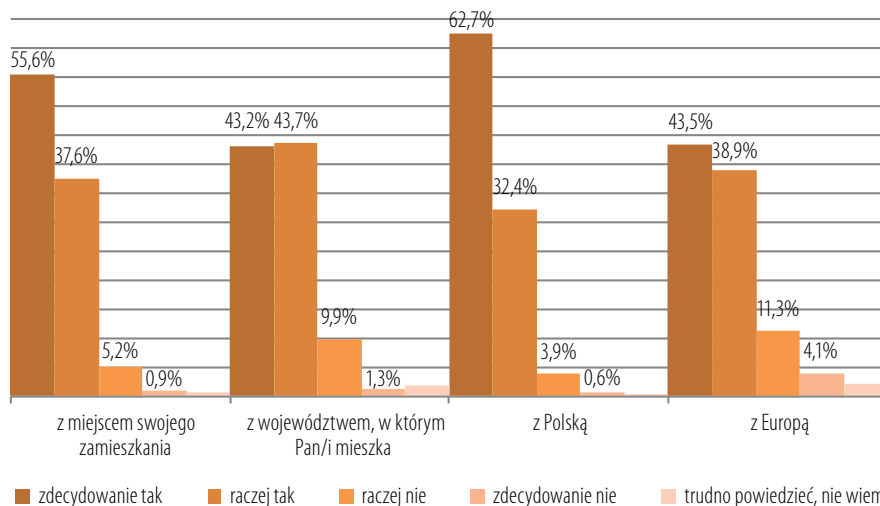
Z drugiej strony wśród osób mieszkających w Małopolsce powyżej 5 lat bardzo widoczny jest spadek zadowolenia z miejscowości zamieszkania w porównaniu z tymi, którzy mieszkają w regionie krócej (na pytanie o to, jak się żyje w miejscowości zamieszkania, ocenę „bardzo dobrze” wystawiło 35,6% osób mieszkających w Małopolsce do 5 lat i 14,7% tych, którzy mieszkają w regionie od 5 do 10 lat). Być może po pierwszym okresie silnego zadowolenia (5 latach), zaczynamy dostrzegać pewne niedogodności i braki, których wcześniej nie obserwowaliśmy.

Więzi z regionem

Małopolanie zostali zapytani o to, czy są związani z miejscem zamieszkania, z województwem, Polską i Europą [Czy jest Pan/i związany/a z: miejscem swojego zamieszkania? z województwem, w którym Pan/i mieszka? z Polską? z Europą?]. Takie samo pytanie było zadane w 2013 roku i w porównaniu z wynikami z tamtego badania, wyniki z obecnego niewiele się różnią.

Mieszkańcy województwa są najbardziej związani z Polską (95,1% odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”), dalej z miejscem zamieszkania (93,2%), kolejno z województwem (86,9%) i Europą (82,4%). W porównaniu z ubiegłym rokiem, nieznacznie wzrósł odsetek osób związanych z miejscowością zamieszkania, a spadł – z województwem i Europą.

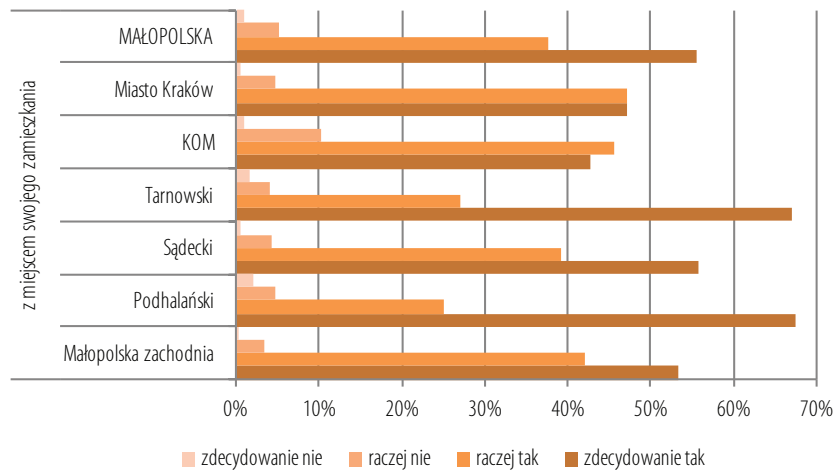
Wykres 4. Czy jest Pan/i związany/a z:

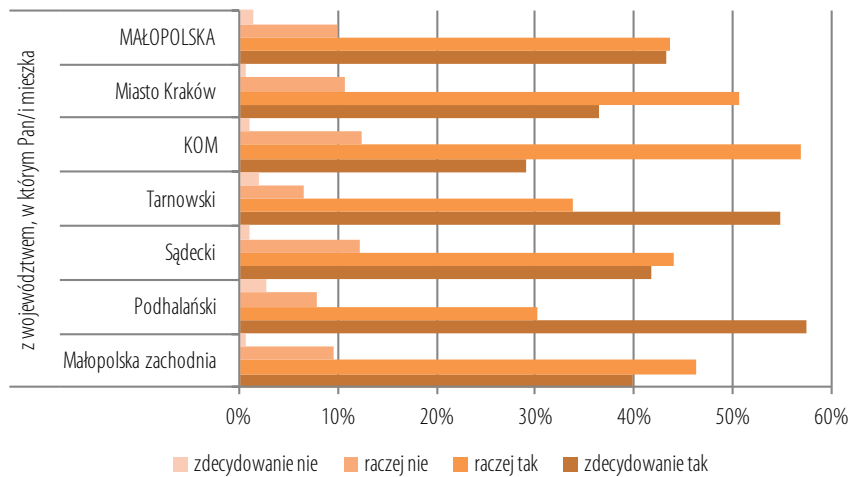
W subregionach sytuacja jest dość zróżnicowana. Z miejscowością zamieszkania najbardziej czują się związani mieszkańcy Małopolski zachodniej i subregionu sądeckiego, jednak najwięcej osób „zdecydowanie” związanych z miejscem swojego zamieszkania jest w subregionach podhalańskim i tarnowskim (odpowiednio 67,5% i 67,0%), a najmniejszy odsetek takich osób – w KOM-ie (42,7%).

Z województwem związani są najbardziej mieszkańcy subregionów tarnowskiego i podhalańskiego (odpowiednio 88,6% i 87,8% osób, które odpowiedziały, że czują się „zdecydowanie” i „raczej” związane z Małopolską). Należy podkreślić, że odpowiedzi były znacznie zróżnicowane, jeśli chodzi o odpowiedzi skrajne – „zdecydowanie” związanych z województwem było np. 29,1% osób mieszkających w KOM-ie i 57,5% mieszkających na Podhalu.

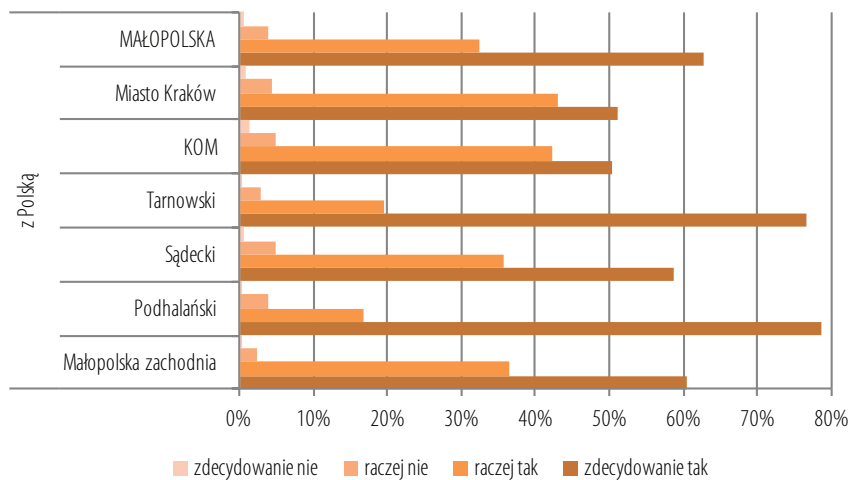
Wykres 5. Więzy z miejscem zamieszkania w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)

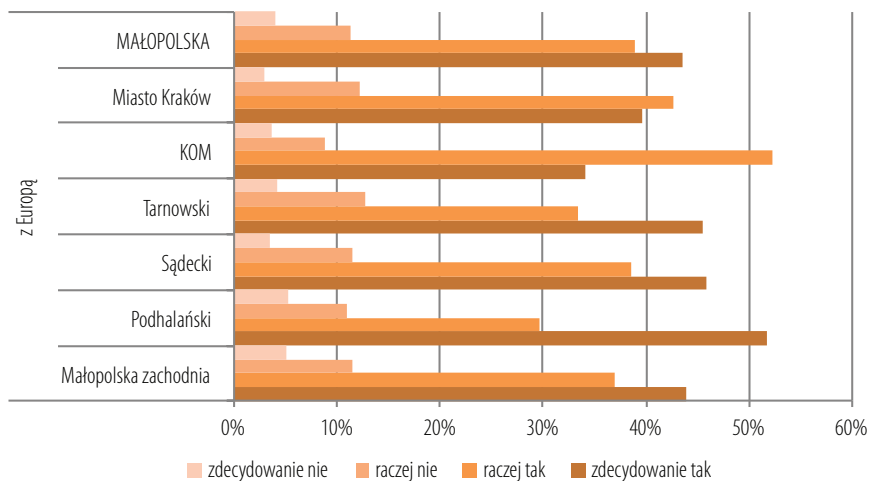
Wykres 6. Więzy z województwem w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)

Wykres 7. Więzy z Polską w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)

Wykres 8. Więzy z Europą w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)

Nie ma specjalnych różnic w aspekcie przywiązania do województwa, jeśli chodzi o płeć. Natomiast widać niewielkie w zależności od wieku – największe jest wśród osób młodych (18–24 lata) i starszych (po 60. roku życia).

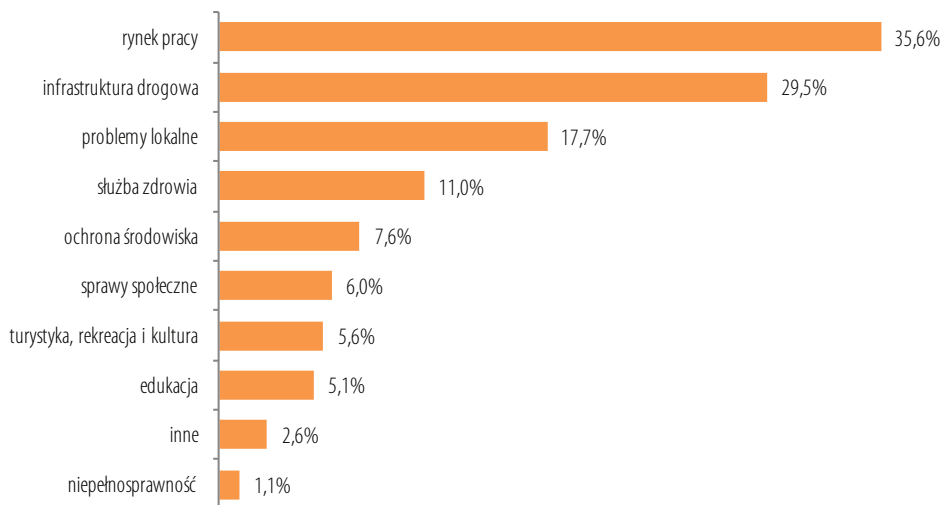
Co nie wydaje się zaskakujące – największe przywiązanie do województwa deklarują osoby, które mieszkają w Małopolsce powyżej 10 lat lub od urodzenia.

Główne problemy Małopolski

Podobnie jak w roku 2012, Małopolanie zostali poproszeni o wymienienie trzech najważniejszych problemów, którymi powinny zająć się władze województwa [Proszę wymienić maksymalnie trzy najważniejsze problemy, którymi Pana/i zdaniem powinny się zająć władze Małopolski].

Wyniki różnią się od tych, które były przedstawione dwa lata temu. Wtedy na pierwszym miejscu wśród najważniejszych problemów, z którymi należało się zmierzyć, Małopolanie wymieniali infrastrukturę (głównie drogową), a na drugim plasowali rynek pracy. Obecnie to rynek pracy stał się obszarem wymagającym, według mieszkańców województwa, najsilniejszej interwencji, a infrastruktura drogową znalazła się na drugim miejscu (po części może to wynikać z tego, że wiele się w Małopolsce poprawiło, jeśli chodzi o infrastrukturę drogową, w ciągu ostatnich lat). Na trzecim miejscu znalazły się sprawy lokalne (które w poprzednim badaniu nie były wyszczególnione).

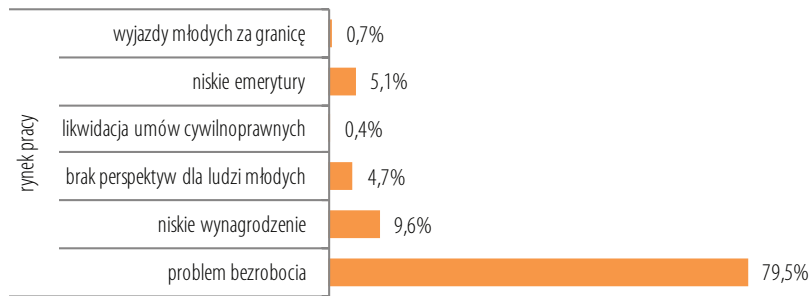
Wykres 9. Proszę wymienić maksymalnie trzy najważniejsze problemy, którymi Pana/i zdaniem powinny zająć się władze Małopolski:

Sprawy związane z ochroną zdrowia spadły w priorytetach na 4. miejsce i prawie trzykrotnie zmniejszył się odsetek osób wymieniających ten obszar. Podobnie spadek odnotowały sprawy związane z edukacją.

W obszarze rynku pracy Małopolanie zwracali szczególną uwagę na problem bezrobocia i „wyprzedził” on prawie 8-krotnie kolejne wskazanie – „niskie wynagrodzenia”.

Wykres 10. Problemy, którymi, zdaniem respondentów, powinny się zająć władze Małopolski w obszarze rynku pracy

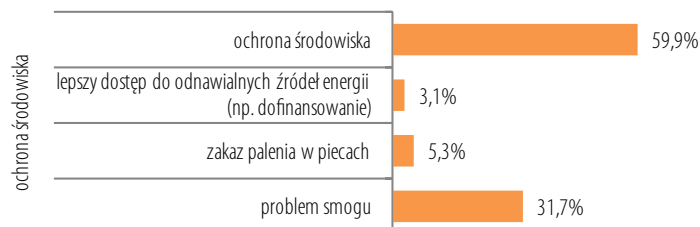
„Słaba jakość dróg” jest głównym wymienianym wskaźnikiem w obszarze infrastruktury drogowej.

Problemy lokalne, które w dużym stopniu dotyczą mieszkańców Małopolski, to przede wszystkim słaba jakość połączeń komunikacyjnych, oraz, w mniejszym stopniu – niezadowolenie z władz lokalnych.

Spośród problemów wyszczególnionych w obszarze zakwalifikowanym do „służby zdrowia” mieszkańcy Małopolski wskazywali ogólnie na „nieefektywne działanie służby zdrowia”.

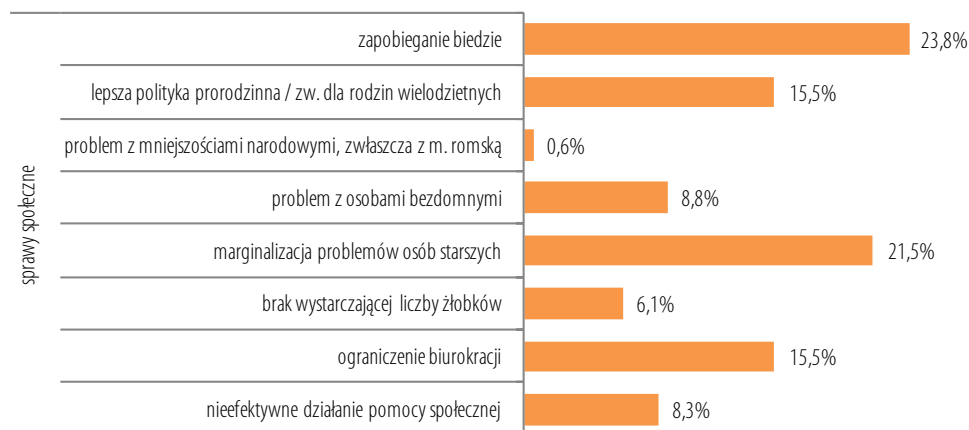
Zauważony jest przez Małopolan problem smogu w obszarze środowiska naturalnego.

Wykres 11. Problemy, którymi powinny się zająć władze województwa w obszarze środowiska naturalnego

W „sprawach społecznych” ankietowani zwracali szczególną uwagę na kwestie „zapobiegania biedzie” i „marginalizację osób starszych”.

Wykres 12. Problemy, którymi powinny się zająć władze Małopolski w obszarze spraw społecznych

Małopolanie wymieniali, wśród problemów, którymi władze powinny się zająć, brak oferty kulturalnej (ze szczególnym uwzględnieniem oferty skierowanej do dzieci) czy małą liczbę miejsc rekreacji typu basen czy kino.

Wykres 13. Problemy, którymi powinny się zająć władze Małopolski w obszarze turystyki, kultury i rekreacji

W obszarze oświaty szczególnie ważny dla mieszkańców jest ogólny rozwój tej dziedziny oraz zwiększenie liczby przedszkoli w województwie.

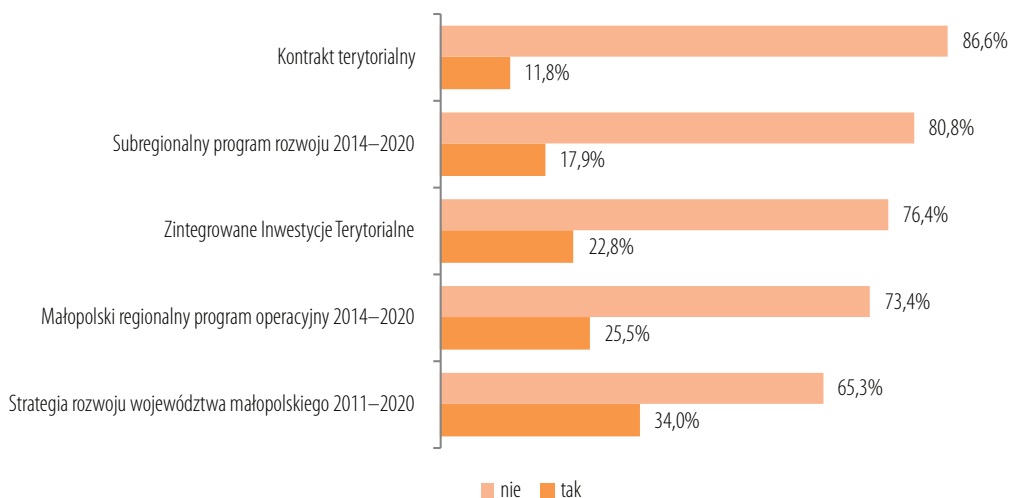
Małopolanie zaakcentowali w swoich odpowiedziach również problemy osób niepełnosprawnych (ograniczony dostęp do edukacji, nieprzystosowanie miejsc publicznych do potrzeb takich osób).

Wybór przez Małopolan powyższych problemów (które w dużej mierze nie leżą w kompetencjach samorządu województwa) nie jest zaskakujący – mieszkańcy Małopolski (ale dotyczy to również mieszkańców innych regionów) nie znają kompetencji samorządu województwa (aż 86% nie potrafi wymienić ani jednego nazwiska radnego sejmiku – wynika z sondażu Millward Brown przeprowadzonego dla Radia Kraków w dniach 24–29 września 2014r.). Można więc przypuszczać, że Małopolanie nie wymieniali problemów, którymi powinny zająć się władze województwa (bo nie wiedzą, w których obszarach samorząd ma możliwość interwencji), ale raczej problemy „życiowe” – takie, co do których liczą na jakąkolwiek interwencję ze strony jakichkolwiek władz.

Znajomość dokumentów samorządu województwa

Małopolanie nie znają dokumentów czy programów, które są w gestii samorządu województwa. Wynika to z ogólnej niezajomości kompetencji władz wojewódzkich.

Wykres 14. Czy zetknął się Pan/i z następującymi dokumentami / programami przygotowywanymi / realizowanymi przez samorząd województwa?

Analizując znajomość programów wojewódzkich w poszczególnych subregionach można dojść do ciekawych wniosków – mieszkańcami o największej znajomości dokumentów i programów samorządu województwa są mieszkańcy Małopolski zachodniej. Wśród nich odsetek osób znających wymienione programy jest powyżej średniej w stosunku do innych subregionów – zarówno w odniesieniu do strategii rozwoju, jak i regionalnego programu operacyjnego, ZIT-ów, programu subregionalnego i kontraktu terytorialnego. Ze strategią regionu zetknęła się największa liczba mieszkańców subregionu tarnowskiego, z MRPO i ZIT-ami – największa liczba mieszkańców Krakowa, natomiast z subregionalnym programem rozwoju i kontraktem terytorialnym – mieszkańców Sądeckizyny.

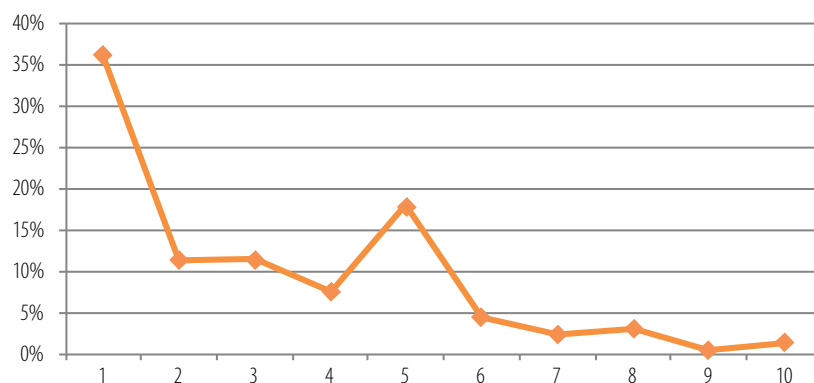
Znajomość dokumentów i programów samorządu województwa wzrasta wraz z wiekiem (ze strategią i MRPO zetknęło się najwięcej osób w wieku między 45. a 59. rokiem życia, natomiast z ZIT-ami, programem subregionalnym i kontraktem – najwięcej osób powyżej 60. roku życia). Nieznacznie większy jest również odsetek mężczyzn niż kobiet.

Wiedza w zakresie programów i dokumentów samorządu województwa rośnie wraz z wykształceniem, ale tylko do średniego lub policealnego (dotyczy to zarówno strategii rozwoju, regionalnego programu operacyjnego, ZIT-u, programu subregionalnego jak i kontraktu terytorialnego). Osoby z wykształceniem wyższym deklarują mniejszą znajomość dokumentów i programów przygotowywanych przez samorząd województwa od osób z wykształceniem średnim i policealnym.

Poczucie wpływu na rzeczywistość

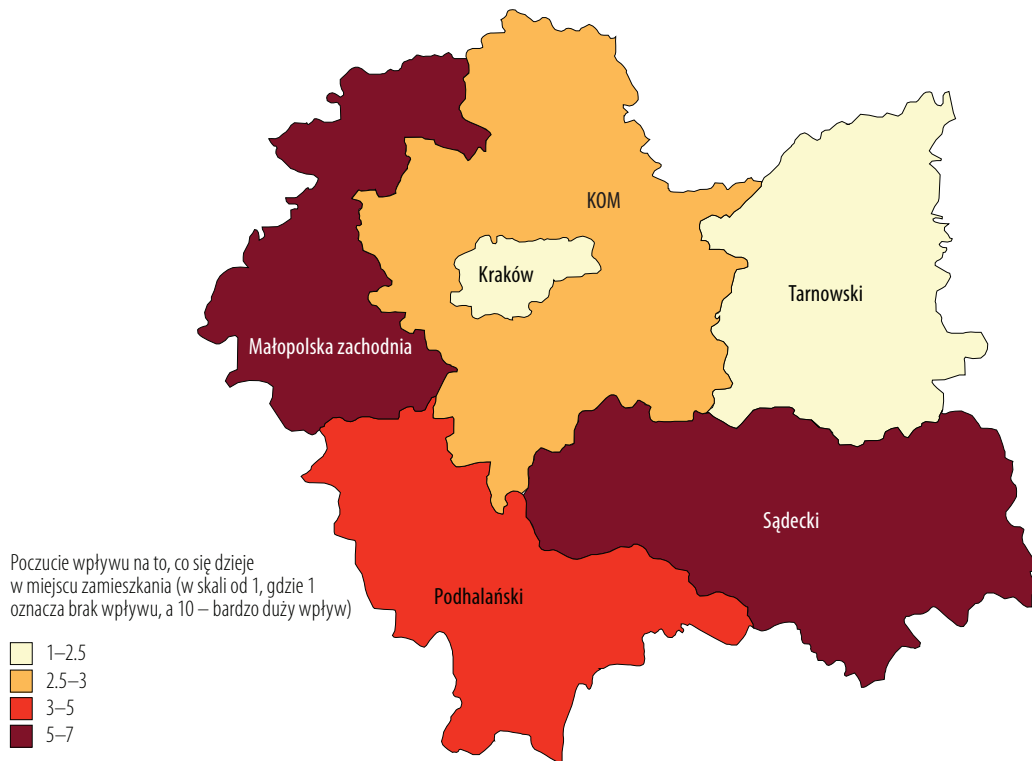
Małopolanie uważają, że ich wpływ na to, co się dzieje w miejscu zamieszkania, nie jest duży. Średnio w województwie poczucie wpływu na skali od 1 do 10 wyniosło 3,2. W stosunku do 2012 roku lekko wzrosło (wtedy średnia wyniosła 3,1), ale jednocześnie przybyło osób, które wskazywały, że nie mają żadnego wpływu na to, co się dzieje wokół nich.

Wykres 15. Odsetek osób oceniających swój wpływ na to, co się dzieje w miejscu zamieszkania, w skali od 1 do 10

Ocena ta nie odbiega od opinii Polaków na temat wpływu na rzeczywistość. Wynika to ze słabej kondycji kapitału społecznego wśród Polaków. Jeden z ośrodków badawczych – CBOS – przeprowadził badanie „Poczucie wpływu na sprawy publiczne” we wrześniu 2013 roku. Ponad 42% ankietowanych deklarowało w tamtym badaniu poczucie wpływu na sprawy swojego miasta lub gminy, ale 56% wskazywało na jego brak. Co ciekawe, obywatele wyraźnie częściej sądzą, że na rozwój miejscowości ma wpływ Unia Europejska (52%) niż rząd w Warszawie (34%). Zdaniem Polaków rozwój ich miejscowości w największym stopniu zależy od samorządu gminnego i samorządu powiatowego.

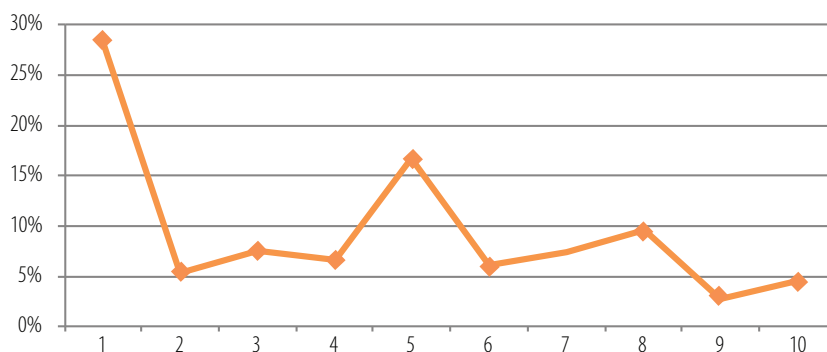
Mapa 1. Poczucie wpływu na to, co się dzieje w miejscu zamieszkania, wśród mieszkańców subregionów

Wpływ funduszy unijnych

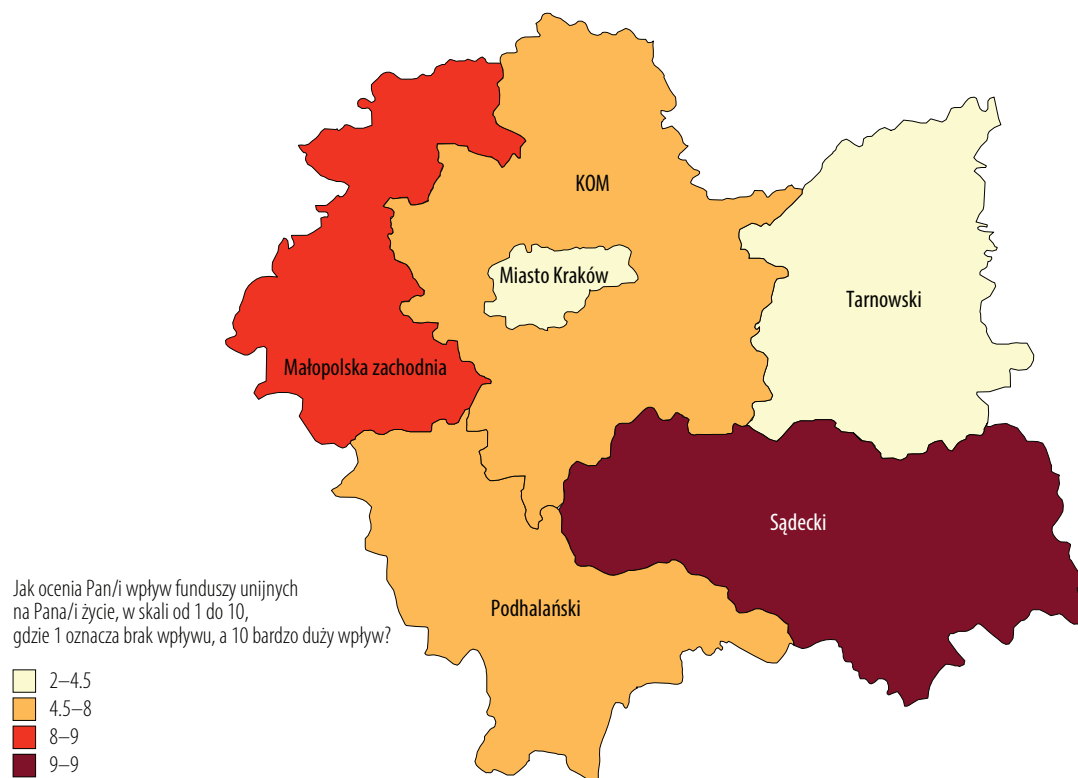
Mniej Małopolan niż dwa lata temu twierdzi, że fundusze unijne mają wpływ na ich życie. O ile w poprzednim badaniu, w którym mieszkańcy województwa byli o to pytani, średnia wyniosła 6,1, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ, w obecnym była niższa – 4,3. Wynikać to może z tego, że w ostatnich miesiącach prowadzonych jest mniej inwestycji z funduszy europejskich, a „wysyp” szkoleń dla Małopolan był na początku kończącej się już perspektywy (2007–2013).

Wykres 16. Jak ocenia Pan/i wpływ funduszy unijnych na Pana/i życie, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ?

Tak jak w poprzednim badaniu największy odsetek osób, którzy uważają, że fundusze unijne mają wpływ na ich życie, jest w subregionie sądeckim. Najmniej takich osób – w subregionie tarnowskim.

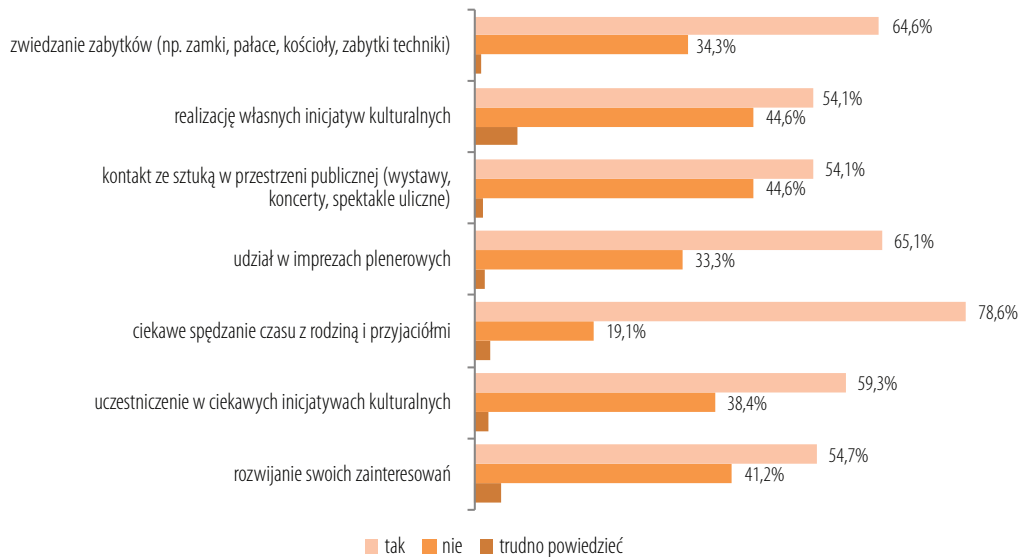
Mapa 2. Jak ocenia Pan/i wpływ funduszy unijnych na Pana/i życie, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ?

AKTYWNOŚĆ W OBSZARZE KULTURY

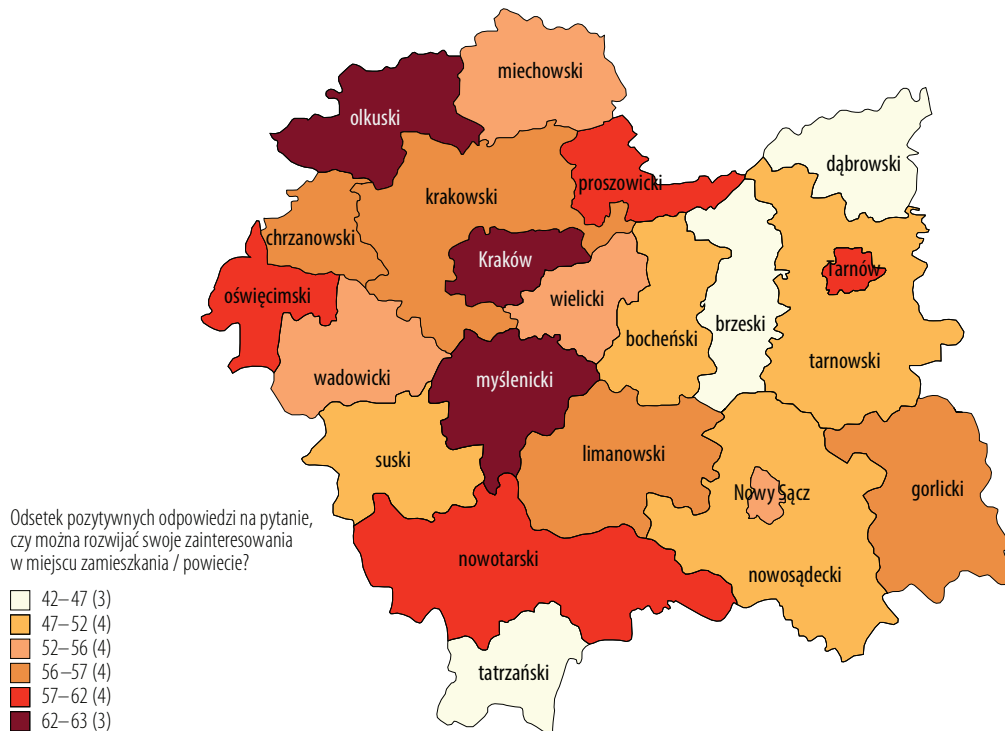
Małopolanie deklarują, że z różnych aktywności realizowanych w miejscu zamieszkania, mogą głównie wybierać między ciekawym spędzaniem czasu z rodziną i przyjaciółmi (78,6% wskazań), uczestnictwem w imprezach plenerowych (65,1%) czy zwiedzaniem zabytków (64,6%). Na realizację innych aktywności w powiecie szanse są mniejsze, jednak i tu przeważają odpowiedzi twierdzące.

Wykres 17. Które z poniższych aktywności kulturalnych może Pan/i realizować w miejscu zamieszkania w Pana/i powiecie?

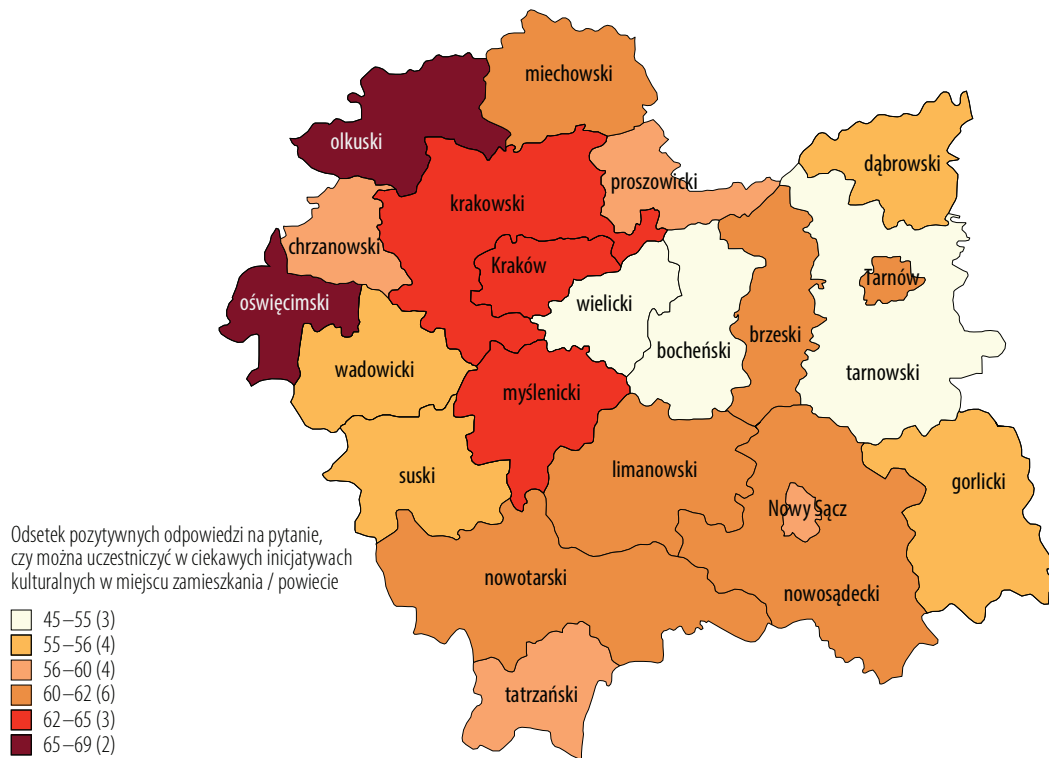

Poczynione zostały również pewne analizy w przekroju powiatowym, jednak ze względu na małą próbę (jedynie dla powiatu m. Kraków jest wystarczająca), poziom ufności w poniższych analizach może być niższy oscylując na poziomie 70%.

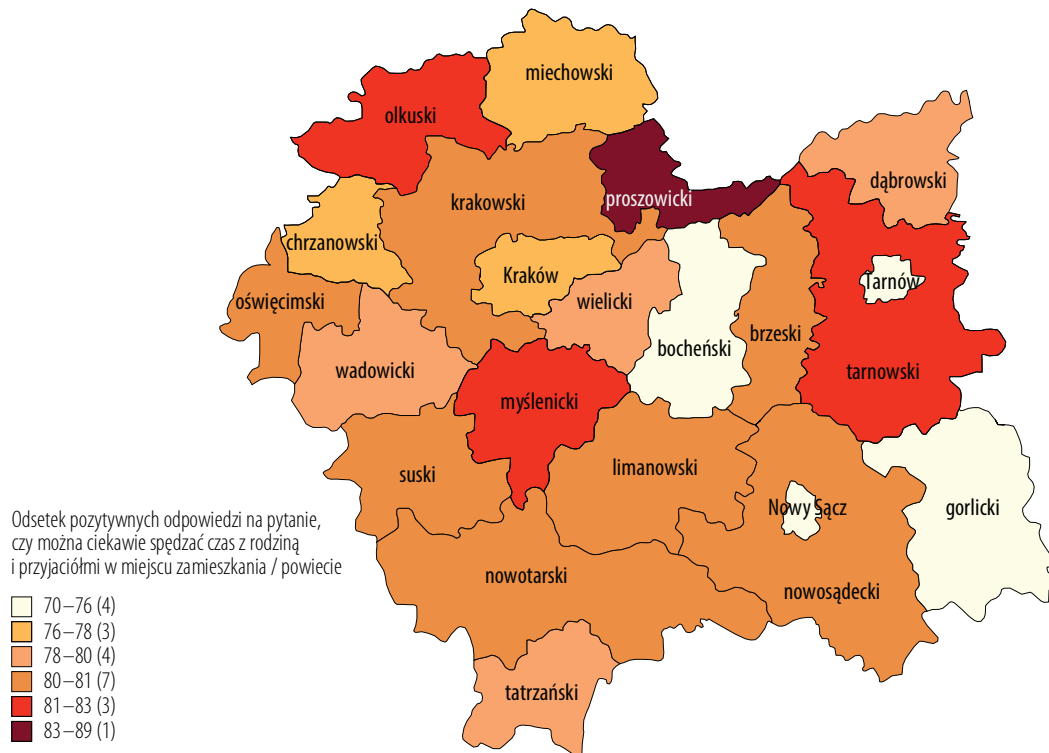
Mapa 3. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można rozwijać swoje zainteresowania w miejscu zamieszkania / powiecie

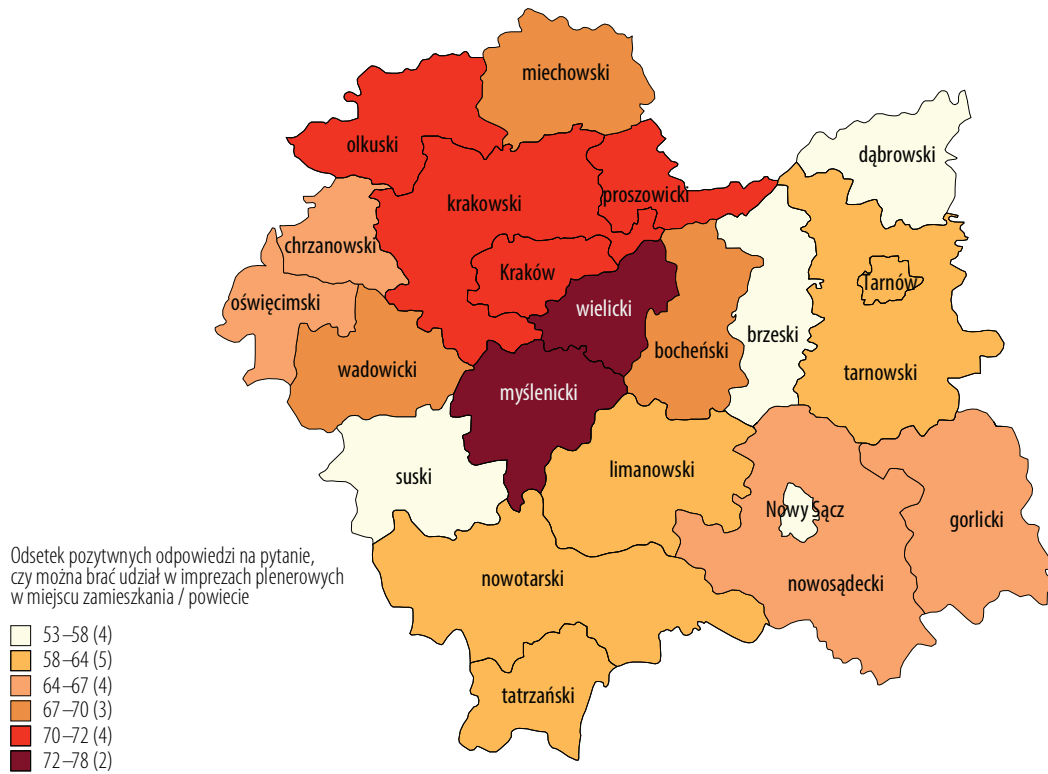
Mapa 4. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można uczestniczyć w ciekawych inicjatywach kulturalnych w miejscu zamieszkania / powiecie

Mapa 5. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można ciekawie spędzać czas z rodziną i przyjaciółmi w miejscu zamieszkania / powiecie

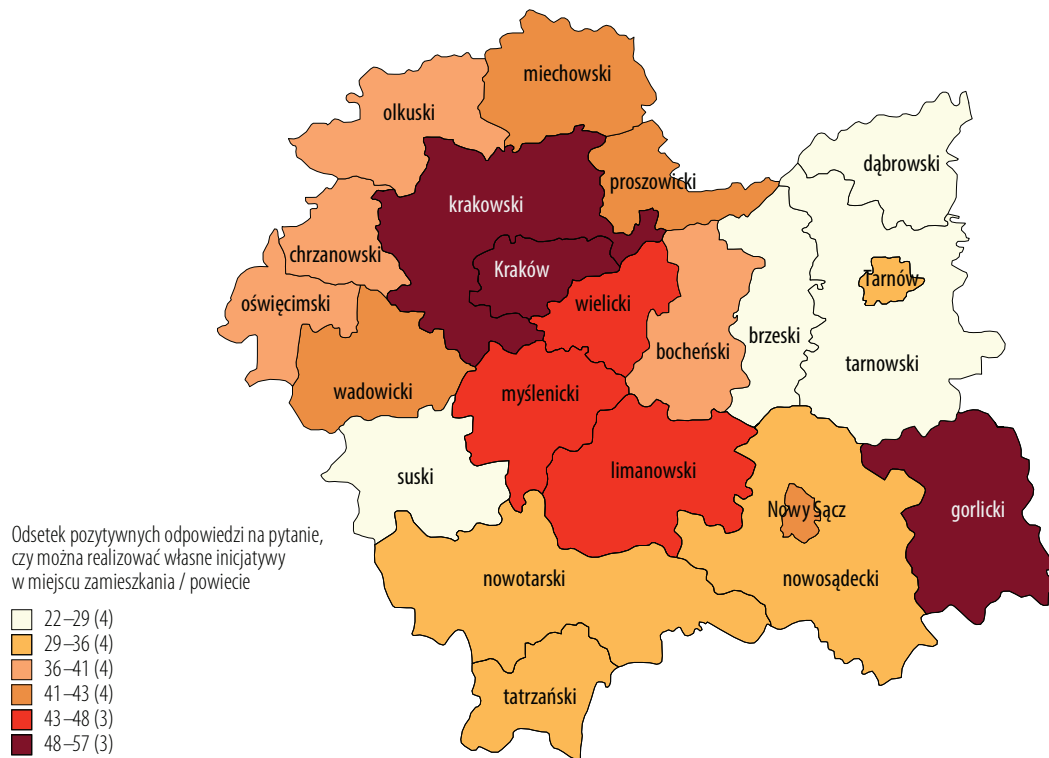
Mapa 6. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można brać udział w imprezach plenerowych w miejscu zamieszkania / powiecie

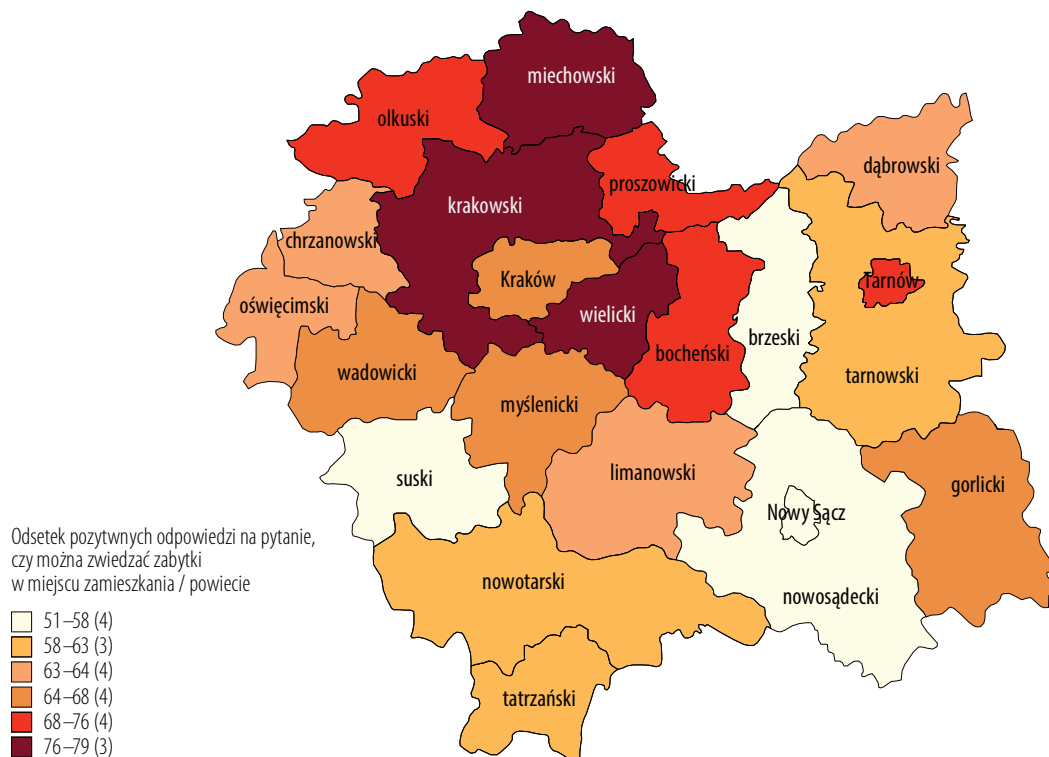
Mapa 7. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy w miejscu zamieszkania / powiecie jest możliwość kontaktu ze sztuką w przestrzeni publicznej

Mapa 8. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można realizować własne inicjatywy kulturalne w miejscu zamieszkania / powiecie

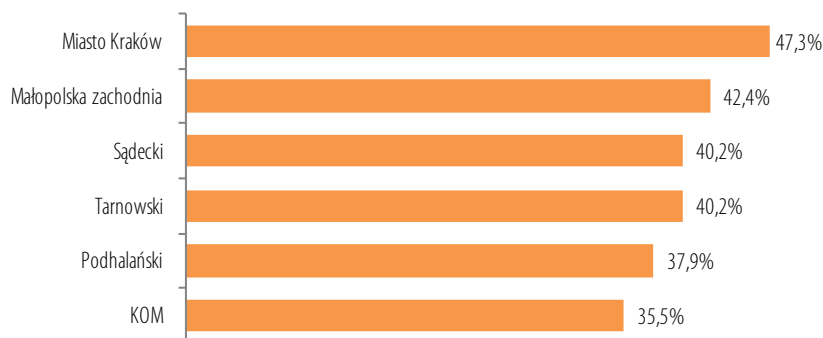

Mapa 9. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można zwiedzać zabytki w miejscu zamieszkania / powiecie

Małopolanie raczej mało korzystają z ofert kulturalnych. Na pytanie o to, czy w ostatnim roku brali udział w wydarzeniach z tego obszaru, 40,6% odpowiedziało negatywnie, przy czym najliczniej wybierali taką odpowiedź mieszkańcy Krakowa, natomiast najmniejszy odsetek takich deklaracji był w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.

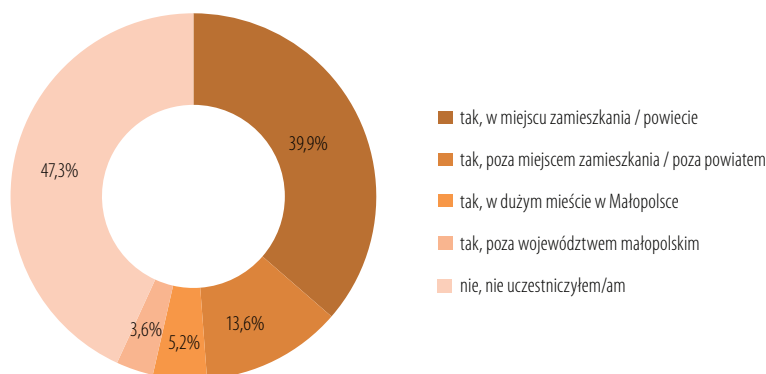
Wykres 18. Odsetek osób w subregionach, które nie uczestniczyły w wydarzeniach kulturalnych w ostatnim roku

Zastanawiające jest, że mieszkańcy Krakowa najczęściej spośród mieszkańców innych subregionów wybierali odpowiedź, że nie uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych w ostatnim roku. Tym bardziej jest to zdumiewające, że jeszcze w 2012 roku, na pytanie o uczestnictwo w kulturze, jedynie 24,0% mieszkańców miasta stołecznego Małopolski odpowiedziało, że „nie uczestniczyło w życiu kulturalnym”.

A jak odpowiadali mieszkańcy Krakowa? Najczęściej wybierali odpowiedź, że nie uczestniczyli w kulturze (47,3%) lub brali udział w imprezach kulturalnych w miejscu zamieszkania (39,9%). Wyniki dla Krakowa nie sumują się do 100, gdyż można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 19. Odsetek odpowiedzi mieszkańców Krakowa na pytanie, czy w ciągu ostatniego roku uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych

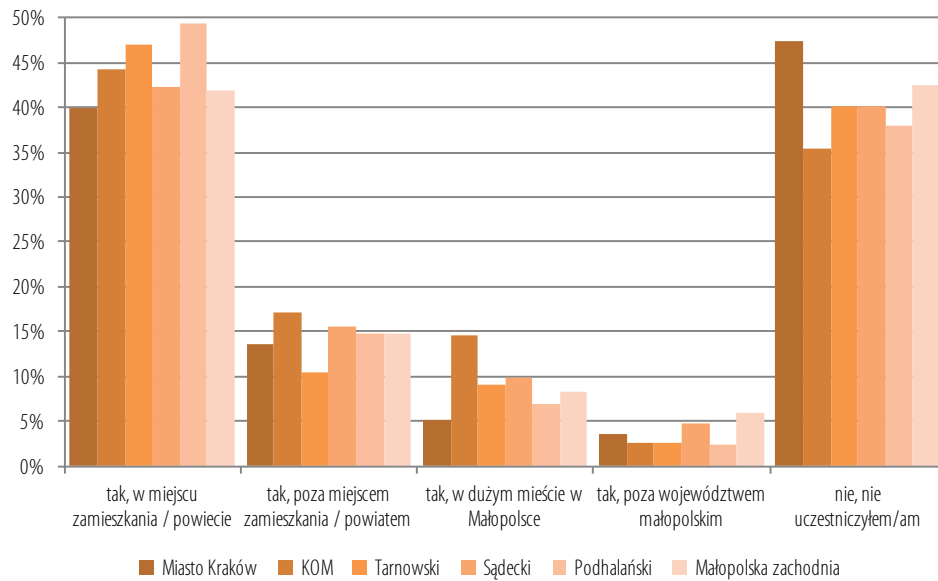

Z kolei mieszkańcy powiatów okalających Kraków (KOM-u) najrzadziej wybierali odpowiedź, że nie uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych i z drugiej strony najliczniej (po mieszkańcach Krakowa) spośród mieszkańców subregionów wybierali Kraków (w przeważającej liczbie) jako miasto, w którym korzystają z ofert kultury.

W innych subregionach również w przeważającym procencie Kraków był wybierany jako miasto, do którego jeździ się, aby uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych (najliczniej – przez mieszkańców Małopolski zachodniej, najmniej licznie – mieszkańców Podhala i ziemi tarnowskiej).

44,1% Małopolan wybrało odpowiedź, że uczestniczyło w wydarzeniach kulturalnych w ostatnim roku w miejscu zamieszkania / powiecie; 14,4% – poza miejscem zamieszkania, 9,0% – w dużym mieście w Małopolsce, natomiast poza województwem – 3,7%.

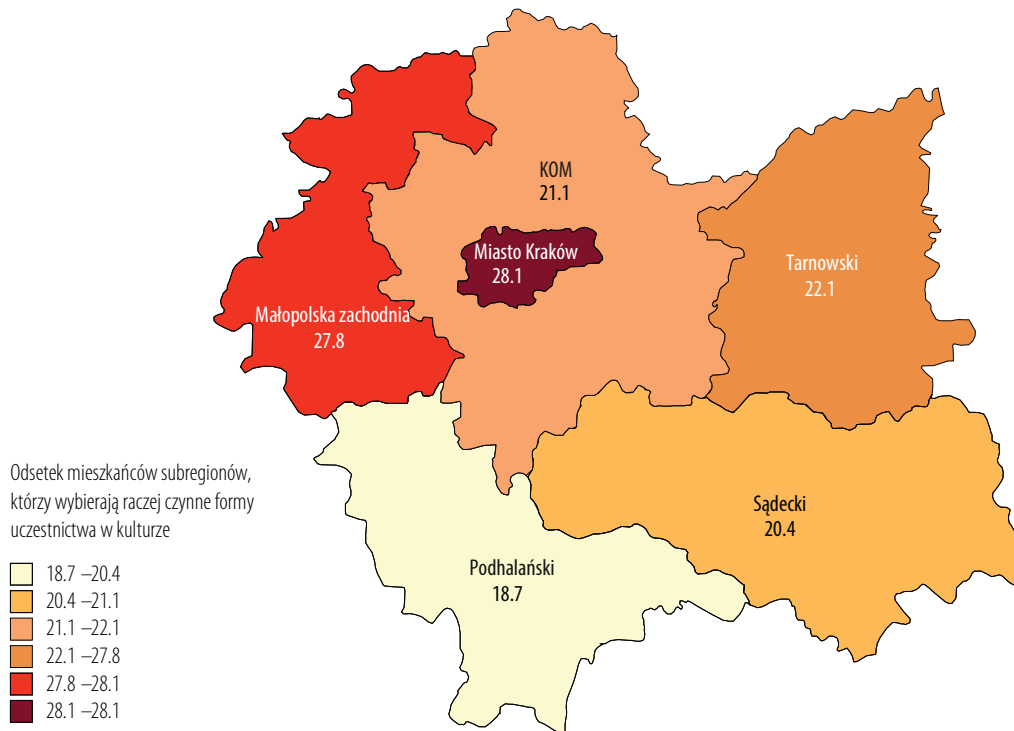
Wykres 20. Odsetek odpowiedzi pozytywnych mieszkańców Małopolski na pytanie, czy w ciągu ostatniego roku uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych

W wydarzeniach kulturalnych chętniej uczestniczą, co nie jest zaskakujące, osoby z wykształceniem wyższym (im wyższe wykształcenie, tym odsetek pozytywnych odpowiedzi większy), osoby młode oraz takie, których dochody są wyższe (najliczniej ci, których średnie miesięczne dochody netto z ostatnich trzech miesięcy w przeliczeniu na osobę wnoszą powyżej 1400 zł).

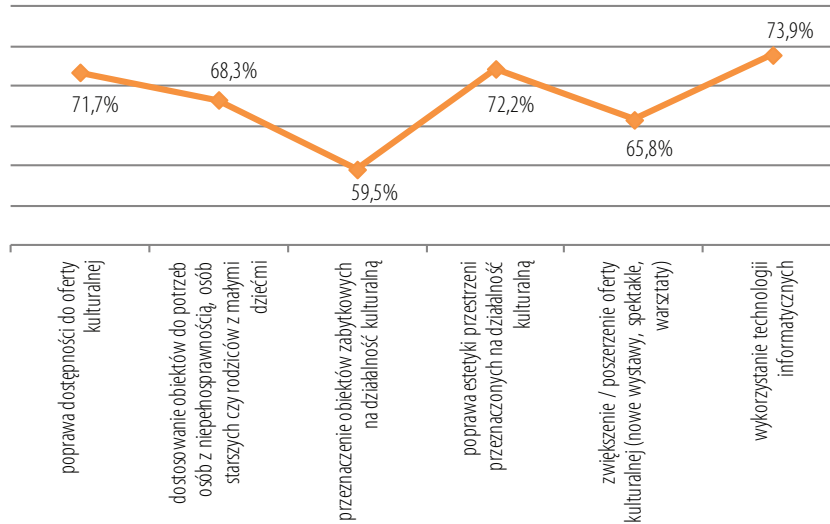
Spośród osób, które odpowiedziały, że w ostatnim roku uczestniczyły w wydarzeniach kulturalnych (55,9% ogółu Małopolan), 77,1% wybiera raczej bierne formy uczestnictwa, np. uczestnicząc w spektaklach, koncertach czy zwiedzając wystawy. Pozostali (22,9%) wybierają czynne formy, jak warsztaty, koła zainteresowań.

Mapa 10. Odsetek mieszkańców subregionów, którzy wybierają raczej czynne formy uczestnictwa w kulturze

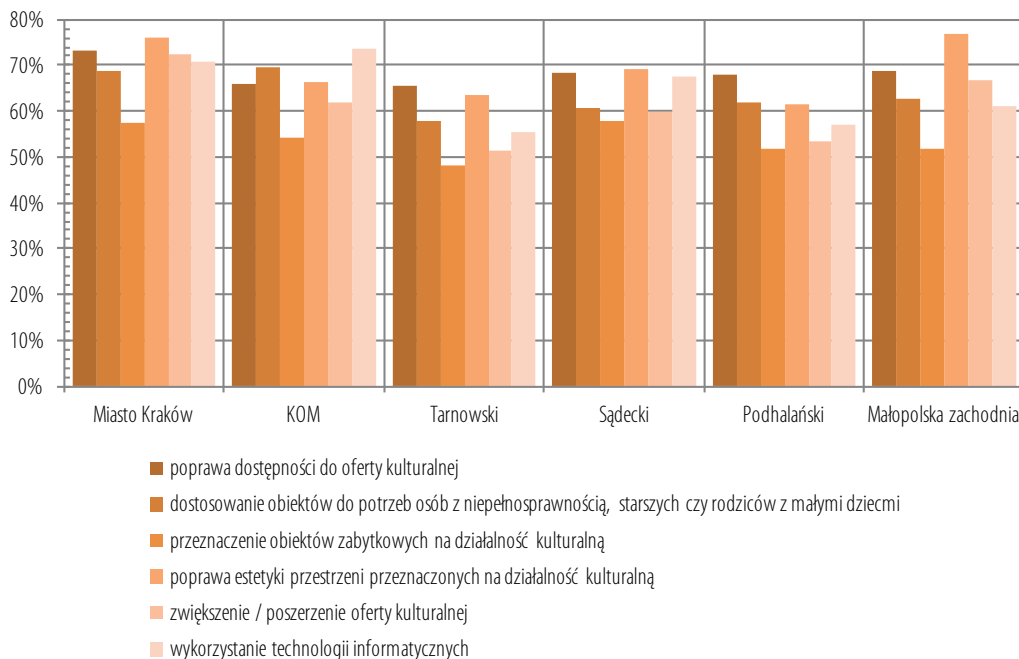
Zachodzące zmiany w działalności kulturalnej instytucji i organizacji prowadzących działalność kulturalną są zauważane przez mieszkańców Małopolski, w szczególności te związane z wykorzystaniem technologii informatycznych i poprawą estetyki przestrzeni.

Wykres 21. Odsetek odpowiedzi pozytywnych na pytanie o zmiany zachodzące w działalności kulturalnej instytucji i organizacji prowadzących działalność kulturalną

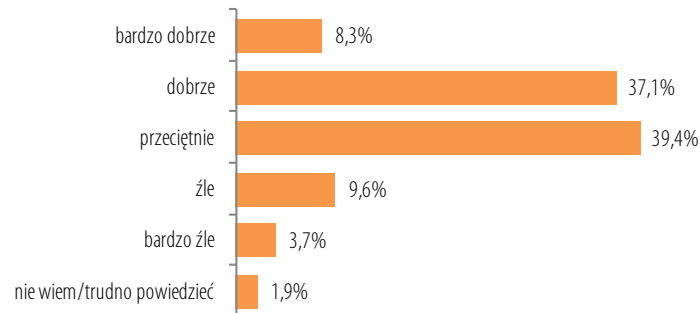
W przekroju subregionalnym różnice są niewielkie. We wszystkich subregionach najslabiej widać zmiany w zakresie przeznaczania obiektów zabytkowych na działalność kulturalną. Ogólnie zmiany w obszarze kultury są najbardziej zauważalne przez mieszkańców Krakowa, najmniej – w subregionie tarnowskim. Największe różnice pomiędzy podregionami widoczne są w zakresie „poszerzenia oferty kulturalnej” – największa liczba mieszkańców zauważa zmiany w tym obszarze w stolicy Małopolski, najmniej – w subregionie tarnowskim. Wszędzie dość widoczna jest poprawa dostępności do oferty kulturalnej.

Wykres 22. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy w danym zakresie w obszarze kultury zauważalne są zmiany – przekrój subregionalny

Mieszkańcy, którzy we wcześniejszym pytaniu zadeklarowali, że uczestniczyli w ostatnich wydarzeniach w obszarze kultury, oceniali ofertę kulturalną w miejscu zamieszkania / powiecie. Prawie co drugi Małopolanin uważa, że jest ona „bardzo dobra” lub „dobra” (45,4%), a 13,3% ocenia ją jako „złą” i „bardzo złą”. Dość wysoki jest odsetek osób, które oceniają ją „przeciętnie”, co raczej ma wymiar pejoratywny. Trzeba zauważyć, że na to pytanie odpowiadały tylko osoby, które w szeroko rozumianej kulturze uczestniczą i korzystali w ostatnim roku z różnych ofert (ponad połowa). Druga część nie brała udziału w imprezach z dziedziny kultury – można więc przypuszczać (nie było to badane), że jedną z przyczyn tego faktu jest brak dobrej oferty dla tych osób.

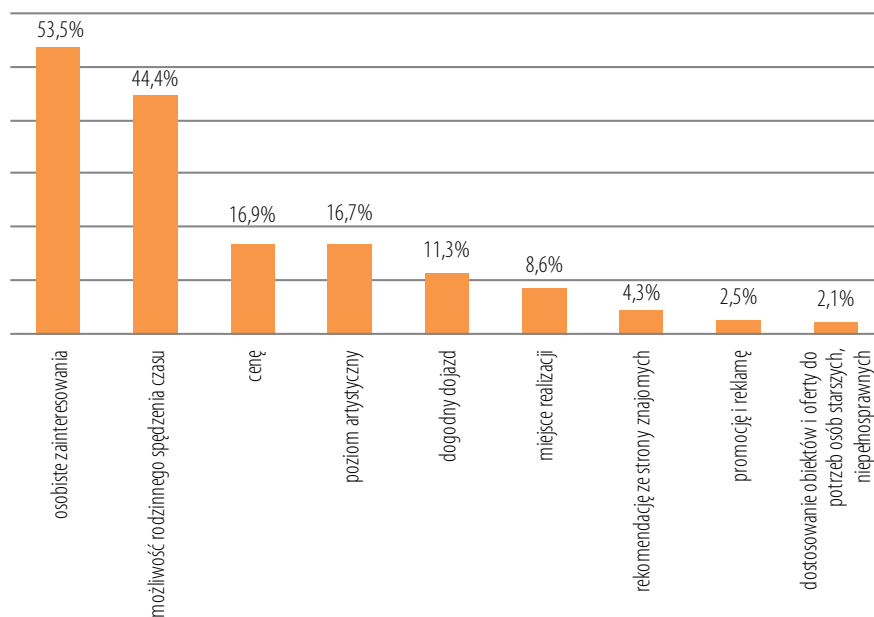
Wykres 23. Jak ocenia Pan/i ofertę kulturalną dostępną w miejscu zamieszkania / powiecie?

Ofertę kulturalną najwyżej oceniają mieszkańcy Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, najłabsza według mieszkańców jest w subregionie tarnowskim.

Małopolanie przy wyborze wydarzeń kulturalnych najczęściej zwracają uwagę na osobiste zainteresowania oraz możliwości rodzinnego spędzenia czasu. Liczy się dla nich również cena oraz poziom artystyczny. Poniżej przedstawione są wyniki dla pytania dotyczącego powodów wyboru konkretnych wydarzeń kulturalnych – nie sumują się one do 100, gdyż można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź (maksymalnie dwie).

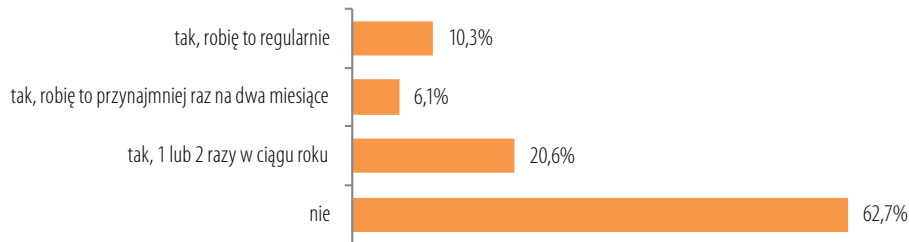
Wykres 24. Na co zwraca Pan/i uwagę wybierając wydarzenia kulturalne?

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA. WOLONTARIAT

Co dziesiąty Małopolanin regularnie pomaga innym nieodpłatnie. Z drugiej strony dwóch na trzech mieszkańców regionu nie poświęca swojego wolnego czasu na żadną dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych lub organizacji pozarządowej czy instytucji. 20,6% pomaga innym 1 lub 2 razy w ciągu roku, a 6,1% robi to przynajmniej raz na dwa miesiące.

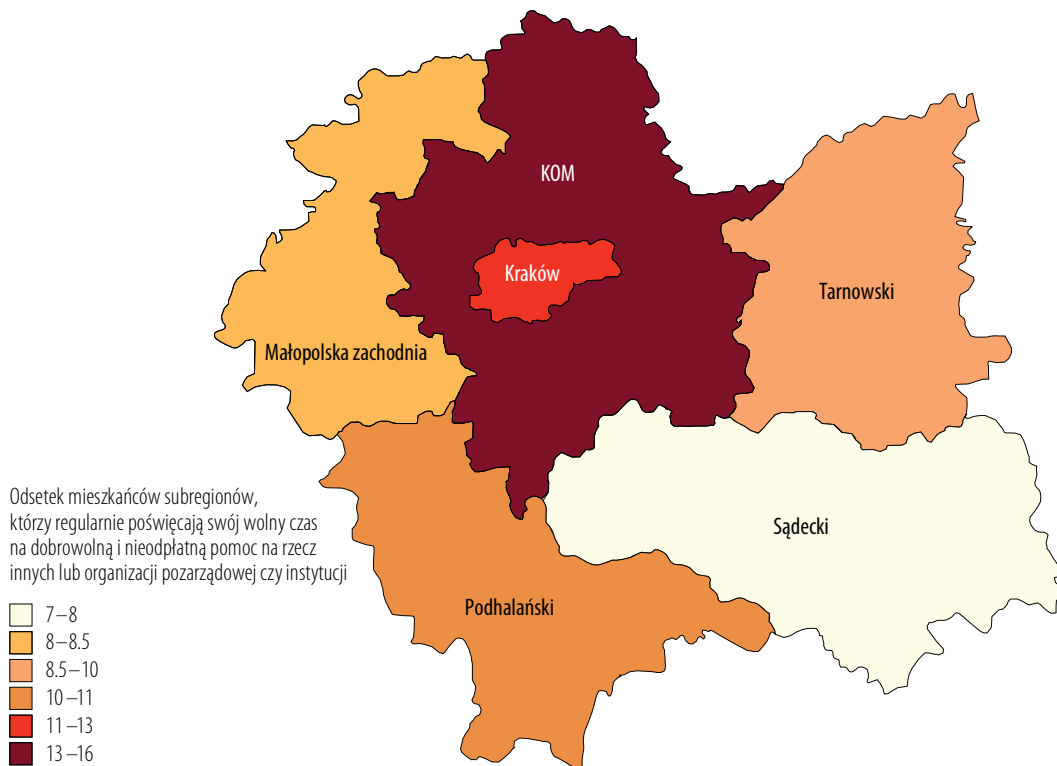
Wykres 25. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poświęcił/a Pan/i swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych lub organizacji pozarządowej czy instytucji?

Najwięcej osób, które przyznały, że nie pomagają innym, jest w subregionie tarnowskim (77,4%), najmniej w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym – 44,1%. Odsetek osób, które zadeklarowały, że nie poświęciły swojego wolnego czasu w ostatnim roku na pomoc innym kształtuje się odpowiednio: w Krakowie – 59,3%, na Sądecku – 60,8%, na Podhalu – 67,5%, w Małopolsce zachodniej – 65,0%. Przynajmniej raz na dwa miesiące pomaga: 7,6% mieszkańców Krakowa, 8,2% mieszkańców KOM-u, 2,4% mieszkańców subregionu tarnowskiego, 8,2% – sądeckiego, 3,4% mieszkańców Podhala i 6,6% Małopolski zachodniej.

Najchętniej i regularnie nieodpłatnej pomocy udzielają mieszkańcy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego – 15,6%, najmniej takich odpowiedzi znalazło się na Sądecku – 7,4%.

Mapa 11. Odsetek mieszkańców subregionów, którzy regularnie poświęcają swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych lub organizacji pozarządowej czy instytucji

Nie ma różnic w zakresie nieodpłatnego pomagania innym między kobietami i mężczyznami. Natomiast jest zależność między wiekiem a regularnym niesieniem pomocy innym – starsze osoby chętniej robią to systematycznie. Również osoby z wykształceniem wyższym w ostatnim roku częściej i chętniej angażowały się w działalność społeczną – 13,0% osób z wyższym wykształceniem (w porównaniu do 5,6% z wykształceniem podstawowym) poświęcała swój wolny czas na nieodpłatną i dobrowolną pomoc innym (czy to osobom prywatnym, czy organizacjom lub instytucjom).

Co piąta osoba pobierająca świadczenia przedemerytalne regularnie w ubiegłym roku świadczyła innym nieodpłatną pomoc (i co dwudziesta prowadząca gospodarstwo rolne).

Również osoby lepiej sytuowane finansowo chętniej angażują się w systematyczną pomoc.

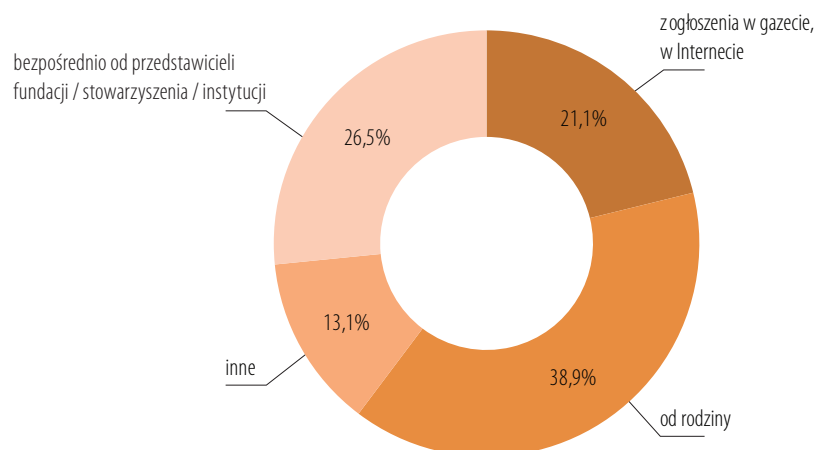
Spośród 37,0% mieszkańców Małopolski, którzy w jakiś sposób angażują się w działalność wolontariacką, ponad połowa (52,2%) udziela się na rzecz młodzieży i dzieci, a 38,7% – na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Wykres 26. Odsetek osób wykonujących konkretny rodzaj aktywności społecznej spośród tych, którzy poświęcają swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych

Są to jednocześnie osoby, które najczęściej dowiadują się o możliwościach niesienia pomocy innym od znajomych, rodziny (38,9%). Dość duży jest odsetek osób, które o możliwości wykonywania nieodpłatnej aktywności społecznej dowiedziały się bezpośrednio od przedstawicieli fundacji (czy stowarzyszenia, instytucji). Co piąta osoba spośród tych, którzy pomagali innym w ostatnim roku, przeczytała o możliwościach nieodpłatnej pomocy w internecie czy w prasie.

Wykres 27. Jak dowiedział się Pan/i o możliwości wykonywania nieodpłatnej aktywności społecznej, wolontariatu?

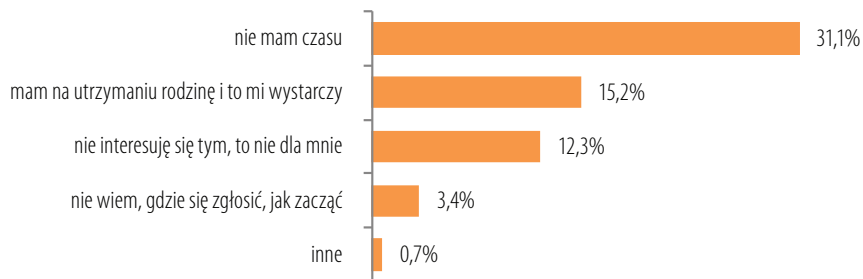

Najczęściej wykonywali swoją pracę samodzielnie (77,8%), dużo rzadziej jako wolontariusze w organizacji pozarządowej (17,2%) czy w prywatnej firmie i administracji publicznej (4,9%).

W sumie 8,1% Małopolan wykonywało swoją nieodpłatną i dobrowolną pomoc na rzecz innych i spośród tych mieszkańców-wolontariuszy 36,1% podpisało porozumienie o świadczeniu pracy wolontarystycznej, 27,8% otrzymało zaświadczenie od organizacji pozarządowej o świadczeniu pracy wolontarystycznej, a 20,4% otrzymało ubezpieczenie. Zwrot kosztów podróży został wypłacony 13,9% osób.

Prawie dwóch na trzech mieszkańców Małopolski zadeklarowało, że nie działa dobrowolnie i nieodpłatnie na rzecz innych. Jako główny powód podany został „brak czasu” (31,1% spośród wszystkich osób, które nie działają jako wolontariusze), w mniejszym stopniu wpływ na to miała: niechęć (czy to w związku z posiadaniem rodziny i utrzymywaniem jej, czy to brakiem zainteresowania) oraz niewiedza (jak zacząć).

Wykres 28. Nie działałam jako wolontariusz, gdyż:

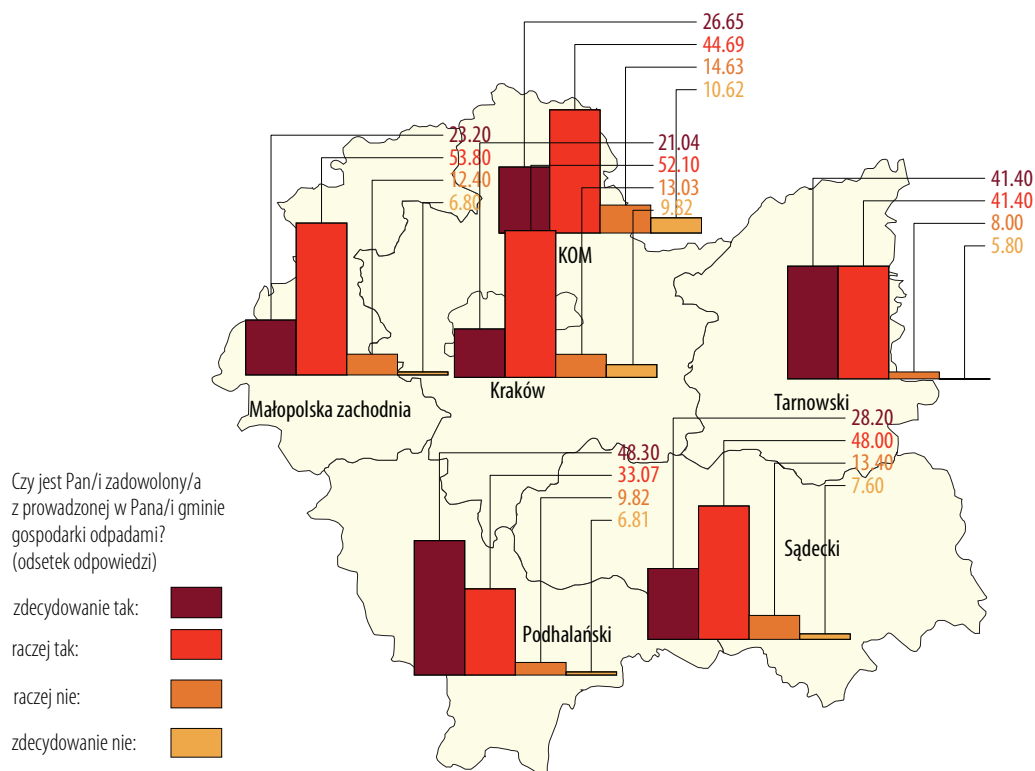
ŚRODOWISKO

Gospodarka odpadami

Małopolanie zostali zapytani o to, czy są zadowoleni z prowadzonej w ich gminach gospodarki odpadami. Wbrew obiegowym przypuszczeniom, że jest to jedna z pięć achillesowych polskich gmin, okazuje się, że mieszkańcy są z tych usług zadowoleni – 77,0% Małopolan odpowiedziało, że jest „zdecydowanie” i „raczej” zadowolona z wywozu śmieci czy stworzenia punktu zbiórki opadów. Co piąty mieszkaniec (19,8%) jest „zdecydowanie” i „raczej” niezadowolony ze sposobu wykonywania tych usług przez gminę, w której zamieszkuje.

Analiza odpowiedzi w przekroju subregionalnym pokazuje, że najbardziej zadowoleni z prowadzonej w gminie gospodarki odpadami są mieszkańcy subregionu tarnowskiego i podhalańskiego. Najgorsza sytuacja wydaje się być w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym i – nieco mniej – w samym Krakowie.

Mapa 12. Czy jest Pan/i zadowolony/a z prowadzonej w Pana/i gminie gospodarki odpadami (wywóz śmieci, stworzenie punktu zbiórki odpadów i in.) – odsetek odpowiedzi

Kobiety, bardziej niż mężczyźni, są zadowolone z prowadzonej gospodarki odpadami. Zadowolenie wzrasta wraz z wiekiem (choć jest również wysokie – porównywalne do tego, które jest wśród osób po 60. roku życia – wśród osób między 18 a 24. rokiem życia), za to spada wraz z wykształceniem (najwięcej osób niezadowolonych z prowadzonych przez gminę usług w zakresie gospodarki odpadami jest wśród osób z wykształceniem wyższym) oraz wraz z dochodami (największy odsetek osób, którzy wyrażają niezadowolenie, jest wśród tych, których średnie miesięczne dochody netto na jedną osobę w gospodarstwie domowym wynoszą powyżej 1400 zł).

Jakość powietrza

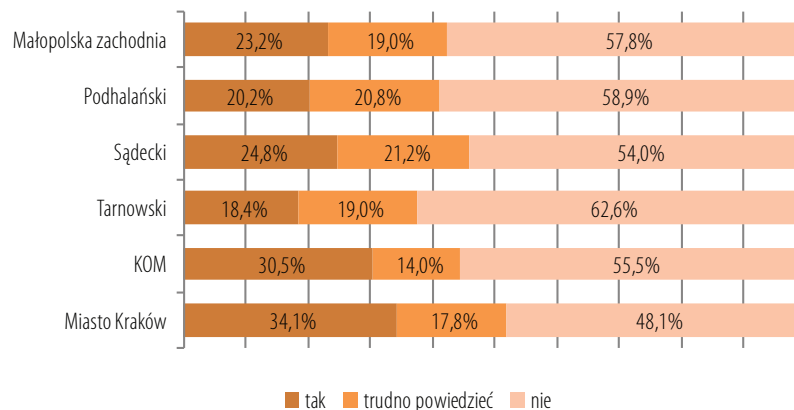
W związku z coraz powszechniejszym przekonaniem Małopolan, że jakość powietrza ma niebagatelny wpływ nie tylko na samo zdrowie, ale również szeroko pojętą jakość życia, zapytaliśmy mieszkańców, czy popierają wprowadzenie pełnego zakazu palenia węglem w piecach.

Dostępne badania (m.in. ekspertyzy wykonane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego), a także wyniki pomiarów poziomu zanieczyszczenia powietrza prowadzone od lat przez stacje należące do małopolskiej sieci monitoringu środowiska, pokazują, że tzw. niska emisja powierzchniowa, czyli używanie węgla i biomasy w indywidualnym ogrzewnictwie, jest bardzo poważnym, a najprawdopodobniej głównym źródłem pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2.5 oraz dominującym źródłem wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), w tym silnie rakotwórczego benzo(a)pirenu (B(a)P).

Już w 2013 roku sejmik województwa małopolskiego przyjął uchwałę zakazującą palenia węglem w gminie Kraków od września 2018 roku. Została ona jednak zaskarżona, a Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, że sejmik przekroczył swoje kompetencje wprowadzając taki zakaz. W listopadzie 2014 roku urząd marszałkowski złożył skargę kasacyjną, jednak na prawomocny wyrok prawdopodobnie trzeba będzie poczekać kilka lat. Dlatego już teraz władze wielu gmin Małopolski (głównie Krakowa) próbują walczyć z tzw. niską emisją poprzez m.in. dofinansowanie do innych źródeł ogrzewania.

Z badania opinii wynika, że odsetek osób, które są za pełnym zakazem palenia węglem w piecach jest dość niski, zważywszy, że ok. 17% Małopolan nadal używa paliw stałych do ogrzewania mieszkania (dane NSP 2011). Tymczasem jedynie co czwarty mieszkaniec Małopolski (25,2%) popiera zakaz, przeciwnych jest 56,2%, 18,7% (co piąty mieszkaniec województwa) nie ma zdecydowanego stanowiska w tej sprawie.

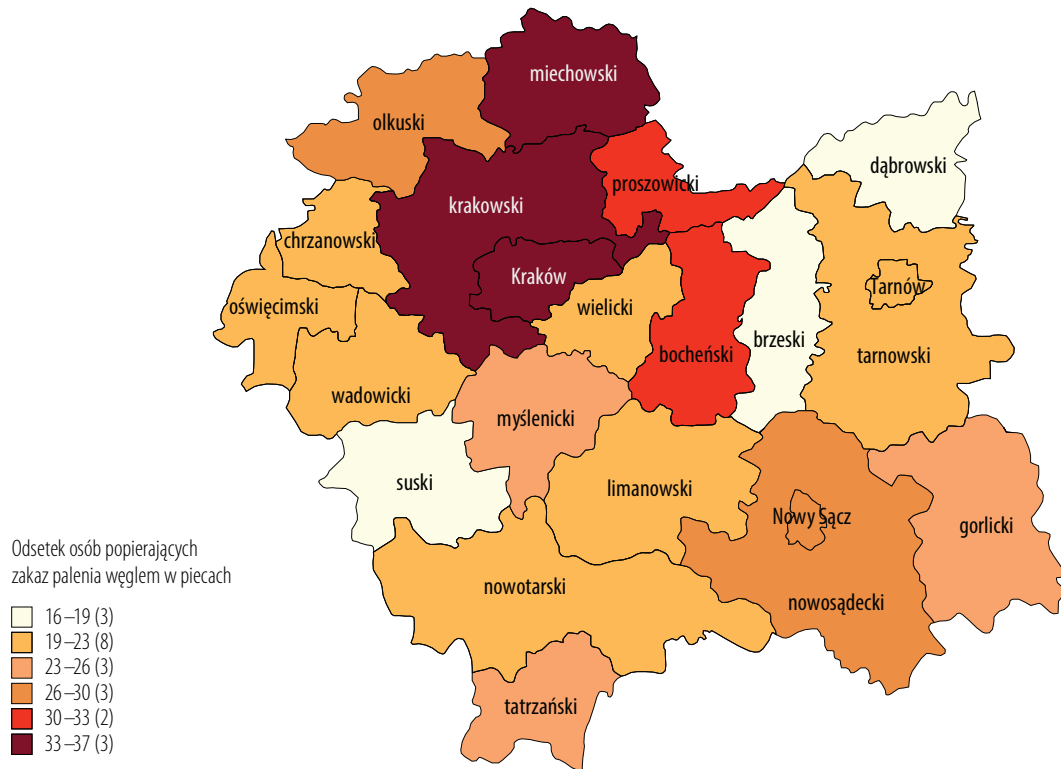
Wykres 29. Czy jest Pan/i za pełnym zakazem palenia węglem w piecach?

Zakaz palenia węglem bardziej popierają kobiety (28,1%) niż mężczyźni (22,1%), bardziej ludzie młodzi niż starsi (największy procent poparcia jest wśród osób między 25. a 44. rokiem życia – 29,0%). Poparcie jest duże wśród osób z wykształceniem wyższym (31-procentowe, choć i w tej grupie społecznej większy jest odsetek osób, które tego zakazu nie popierają – 49,3%).

Przy błędzie maksymalnym wynoszącym 5% i poziomie ufności dość niskim (od około 53% w powiecie bocheńskim do 95% w Krakowie) poparcie dla wprowadzenia zakazu palenia węglem w budynkach kształtuje się następująco:

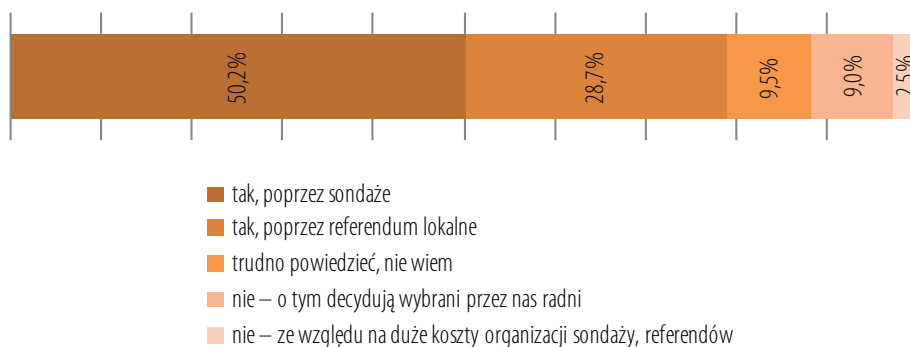
Mapa 13. Odsetek osób popierających zakaz palenia węglem w piecach – przekrój powiatowy

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Mieszkańcy regionu uważają, że należy ich systematycznie pytać o przeznaczenie środków publicznych. Aż 78,9% jest zdania, że władze samorządowe powinny to robić poprzez sondaże (co drugi Małopolanin tak uważa) bądź poprzez referenda lokalne (28,7%)¹.

Wykres 30. Czy uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych)?

Organizowania referendum lokalnego najbardziej chcą mieszkańcy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, sondażu – Krakowianie (oraz mieszkańcy KOM-u) i oni również zwracają największą uwagę na wysoki koszt organizacji tego typu przedsięwzięć. Natomiast mieszkańcy Małopolski zachodniej są, w największym odsetku, za tym, aby o sprawach publicznych decydowali wybrani w wyborach samorządowcy.

Tabela 7. Czy uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych)? – przekrój subregionalny

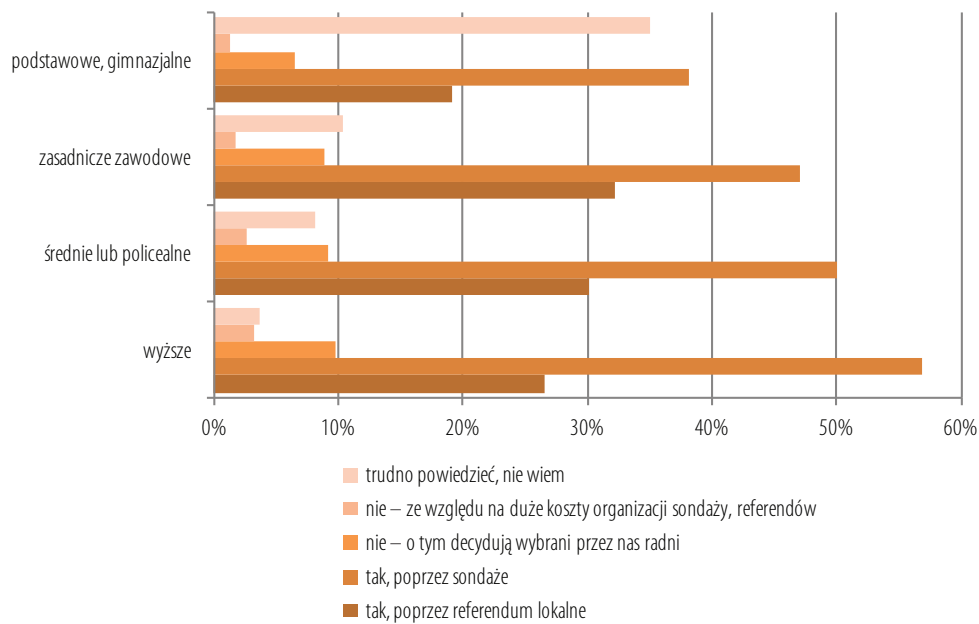
	tak, poprzez referendum lokalne	tak, poprzez sondaże	nie – o tym decydują wybrani przez nas radni	nie – ze względu na duże koszty organizacji sondaży, referendów	trudno powiedzieć, nie wiem
Miasto Kraków	27,1%	54,1%	8,2%	3,4%	7,2%
KOM	33,9%	51,7%	8,0%	2,0%	4,4%
Tarnowski	26,2%	48,4%	7,4%	2,2%	15,8%
Sądecki	31,2%	49,6%	10,4%	2,4%	6,4%
Podhalański	26,5%	48,9%	6,8%	2,2%	15,6%
Małopolska zachodnia	27,6%	48,6%	13,2%	3,0%	7,6%

Najmniej przychylni referendum lokalnym są mieszkańcy po 60. roku życia i oni również w największym odsetku są za tym, aby to radni decydowali o przeznaczeniu pieniędzy publicznych.

Sondaży domagają się osoby z wyższym wykształceniem (im wyższy poziom wykształcenia, tym chęć przeznaczania pieniędzy na cele podyktowane przez społeczność lokalną w sondażu jest wyższa). Należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki procent osób (35,1%) z wykształceniem podstawowym, które nie mają zdania na temat sposobów decydowania o przeznaczeniu środków publicznych.

¹ Na postawione pytanie można było wybrać tylko jedną odpowiedź.

Wykres 31. Czu uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych)? – wg wykształcenia

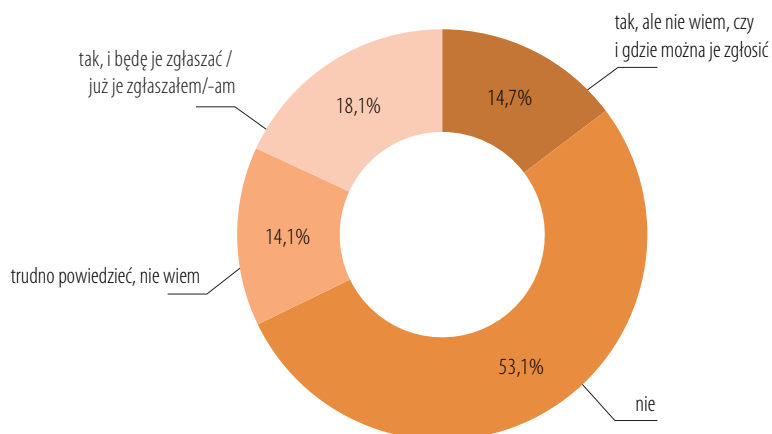

Ponad 65,3% Małopolan nie orientuje się, czy w ich gminie jest wydzielona kwota na budżet obywatelski. 23,5% twierdzi, że jest taka pula², 11,2% (co dziesiąty mieszkaniec regionu) uważa, że nie ma takich środków w budżecie.

Z drugiej strony dość duża grupa Małopolan (32,8%) ma pomysły, które mogłyby być zrealizowane z budżetu obywatelskiego gminy. Część z tych osób wie, gdzie można takie projekty składać, istnieje jednak dość spory odsetek mieszkańców, którzy deklarują niewiedzę w tym aspekcie (14,7%).

Poprzez realizowanie budżetów obywatelskich wzrasta świadomość społeczna obywateli, wybrani radni poznają potrzeby swoich mieszkańców, więc nawet jeśli budżety te nie są nastawione na realną aktywizację społeczną, warto je wprowadzać i udoskonalać.

Wykres 32. Czy ma Pan/i pomysły na projekty, które mogłyby być zrealizowane z budżetu obywatelskiego gminy?

² Według autorów „Budżetu obywatelskiego w Polsce”: Dariusza Kraszewskiego i Karola Mojkowski (Fundacja im. Stefana Batorego) małopolskich gmin, które wprowadziły u siebie BO w 2014 roku jest kilka (w tym m.in. Kraków, Tarnów, Kęty, Wieliczka, Gorlice).

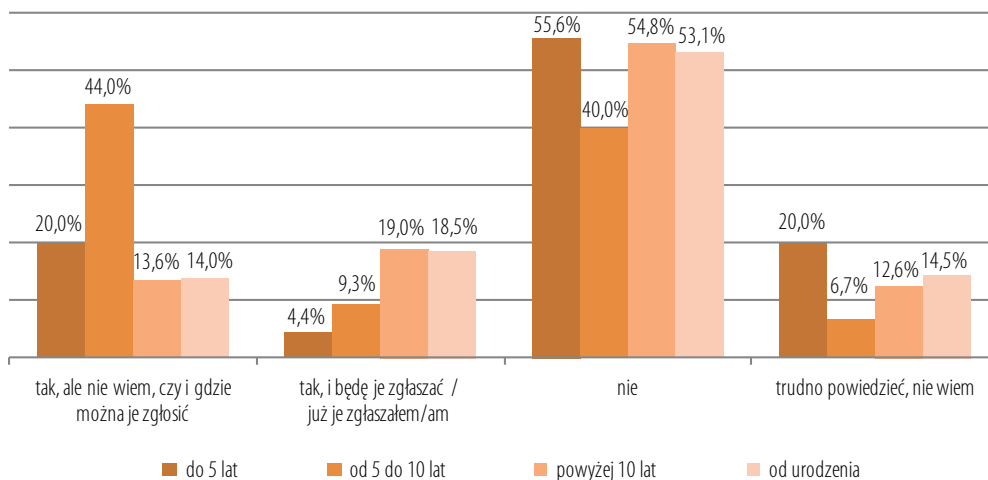
Najwięcej osób, które deklarują, że mają pomysły na projekty do budżetu obywatelskiego jest w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym, najmniej takich osób jest w Małopolsce zachodniej.

Mapa 14. Odsetek osób, które mają pomysły na projekty do budżetu obywatelskiego swojej gminy – przekrój subregionalny

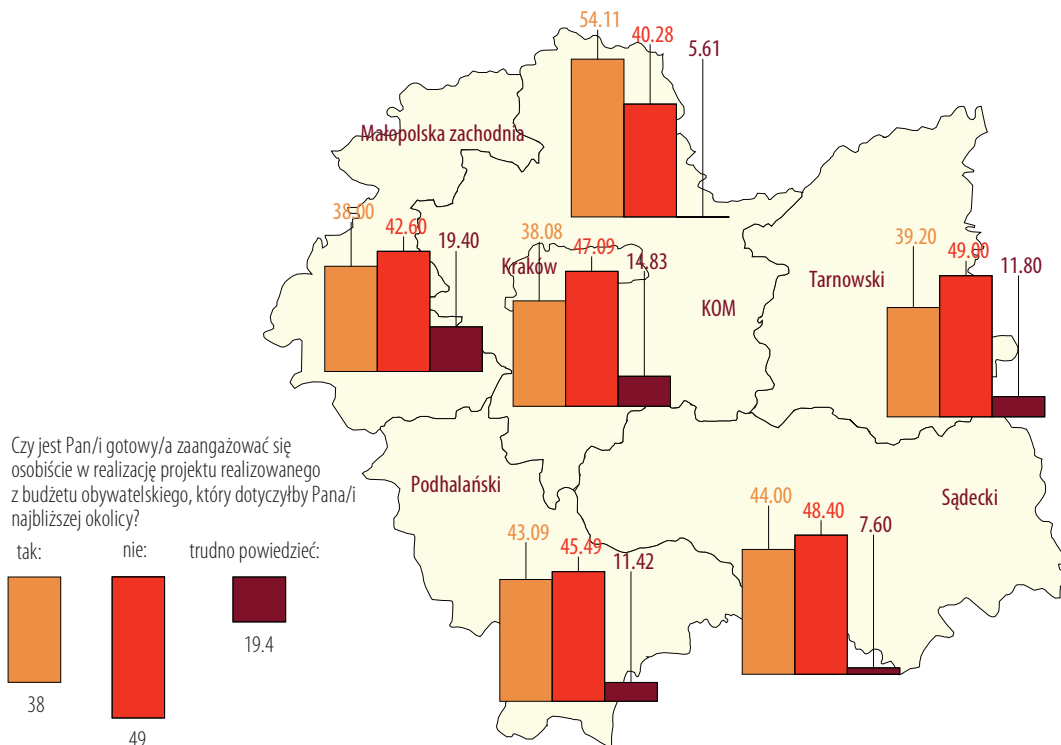
Dość interesujące są pogłębione analizy dotyczące osób, które mają pomysły na projekty do budżetu obywatelskiego. Spośród mieszkańców regionu najwięcej pomysłów mają, biorąc pod uwagę deklaracje, osoby, które w województwie żyją powyżej 5, ale poniżej 10 lat, czyli takie, które już są związane z miejscem zamieszkania, regionem, ale nie są jeszcze osobami „osiadłymi”.

Wykres 33. Czy ma Pan/i pomysły na projekty, które mogłyby być zrealizowane z budżetu obywatelskiego gminy? – względem czasu zamieszkania w Małopolsce

Na pytanie o „gotowość” do zaangażowania się w realizację projektu realizowanego z budżetu obywatelskiego, który dotyczyłby najbliższej okolicy ankietywanego, aż 45,5% odpowiedziało negatywnie, 42,7% – pozytywnie, dla 11,8% trudno było odpowiedzieć na tak postawione pytanie.

Mapa 15. Gotowość zaangażowania się w realizację projektów dotyczących najbliższej okolicy względem zamieszkania (przekrój subregionalny)

Mężczyźni są bardziej gotowi do angażowania się w sprawy lokalne (47,6% mężczyzn odpowiedziało pozytywnie przy 38,3% takich odpowiedzi udzielonych przez kobiety), chęć angażowania się spada wraz z wiekiem, zdecydowanie rośnie wraz z wykształceniem i jest najwyższa wśród osób prowadzących działalność gospodarczą (60,5% takich osób odpowiedziało, że w sprawy najbliższej okolicy jest gotowe się zaangażować). Wysoka „gotowość” do angażowania się w realizację projektów realizowanych z budżetu obywatelskiego jest również wśród osób, które w Małopolsce mieszkają od 5 do 10 lat.

PODSUMOWANIE

1. Najbardziej zadowolonymi z miejsca zamieszkania są osoby o najkrótszym okresie pobytu w Małopolsce. Wśród osób o dłuższym stażu zadowolenie maleje dwukrotnie.
2. Nieznacznie spada więc Małopolan z regionem, co może wynikać z większej aktywności mieszkańców w gminach zamieszkania (→ patriotyzm lokalny).
3. Głównymi problemami, którym powinny zająć się władze województwa, są:
 - rynek pracy, a w tym zwłaszcza problem bezrobocia,
 - infrastruktura drogowa, a zwłaszcza słaba jakość dróg,
 - problemy lokalne, ze wskazaniem na słabą jakość połączeń komunikacyjnych.
4. Zgłaszane przez Małopolan problemy społeczne i ekonomiczne wykraczają poza kompetencje władz województwa.
5. Zauważalny przez respondentów jest problem smogu w ochronie środowiska. Jednocześnie znaczny odsetek respondentów jest przeciwny ograniczeniom w opalaniu paliwami stałymi.
6. Osoby z wykształceniem wyższym deklarują mniejszą znajomość dokumentów i programów przygotowywanych przez samorząd województwa od osób z wykształceniem średnim i policealnym.
7. Relatywnie niskie jest poczucie wpływu na otoczenie w miejscu zamieszkania.
8. Mieszkańcy Krakowa najrzadziej spośród mieszkańców innych subregionów brali udział w ubiegłym roku w wydarzeniach kulturalnych. Najbardziej aktywni w obszarze kultury są mieszkańcy KOM-u.
9. Zaledwie co dziesiąty Małopolanin deklaruje nieodpłatną pomoc innej osobie.
10. Mieszkańcy chcą mieć wpływ na wydawanie środków publicznych.
11. 1/3 respondentów wykazała, że ma pomysły na realizację zadań finansowanych ze środków budżetu obywatelskiego.

Spis tabel

Tabela 1. Próba założona do badania CATI	5
Tabela 2. Próba zrealizowana w badaniu CATI	5
Tabela 3. Stopa zwrotu wyliczona na poziomie ogólnym i dla poszczególnych subregionów	5
Tabela 4. Ogólna charakterystyka zrealizowanej próby względem płci	6
Tabela 5. Ogólna charakterystyka zrealizowanej próby względem wieku	6
Tabela 6. Ogólna charakterystyka zrealizowanej próby względem wykształcenia	6
Tabela 7. Czy uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych)? – przekrój subregionalny	32

Spis wykresów

Wykres 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, żyje się Panu/i obecnie w Pana/i miejscowości?	8
Wykres 2. Zadowolenie z miejscowości zamieszkania względem wieku	9
Wykres 3. Zadowolenie z miejsca zamieszkania w zależności od czasu zamieszkania w Małopolsce	9
Wykres 4. Czy jest Pan/i związany/a z:	10
Wykres 5. Więzy z miejscem zamieszkania w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)	11
Wykres 6. Więzy z województwem w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)	11
Wykres 7. Więzy z Polską w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)	11
Wykres 8. Więzy z Europą w zależności od miejsca zamieszkania (subregiony)	12
Wykres 9. Proszę wymienić maksymalnie trzy najważniejsze problemy, którymi Pana/i zdaniem powinny zająć się władze Małopolski:	12
Wykres 10. Problemy, którymi, zdaniem respondentów, powinny się zająć władze Małopolski w obszarze rynku pracy	13
Wykres 11. Problemy, którymi powinny się zająć władze województwa w obszarze środowiska naturalnego	13
Wykres 12. Problemy, którymi powinny się zająć władze Małopolski w obszarze spraw społecznych	13
Wykres 13. Problemy, którymi powinny się zająć władze Małopolski w obszarze turystyki, kultury i rekreacji	14
Wykres 14. Czy zetknął się Pan/i z następującymi dokumentami / programami przygotowywanymi / realizowanymi przez samorząd województwa?	14
Wykres 15. Odsetek osób oceniających swój wpływ na to, co się dzieje w miejscu zamieszkania, w skali od 1 do 10	15
Wykres 16. Jak ocenia Pan/i wpływ funduszy unijnych na Pana/i życie, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ?	16
Wykres 17. Które z poniższych aktywności kulturalnych może Pan/i realizować w miejscu zamieszkania w Pana/i powiecie?	18
Wykres 18. Odsetek osób w subregionach, które nie uczestniczyły w wydarzeniach kulturalnych w ostatnim roku	22
Wykres 19. Odsetek odpowiedzi mieszkańców Krakowa na pytanie, czy w ciągu ostatniego roku uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych	22
Wykres 20. Odsetek odpowiedzi pozytywnych mieszkańców Małopolski na pytanie, czy w ciągu ostatniego roku uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych	23
Wykres 21. Odsetek odpowiedzi pozytywnych na pytanie o zmiany zachodzące w działalności kulturalnej instytucji i organizacji prowadzących działalność kulturalną	24
Wykres 22. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy w danym zakresie w obszarze kultury zauważalne są zmiany – przekrój subregionalny	24
Wykres 23. Jak ocenia Pan/i ofertę kulturalną dostępną w miejscu zamieszkania / powiecie?	25

Wykres 24. Na co zwraca Pan/i uwagę wybierając wydarzenia kulturalne?	25
Wykres 25. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poświęcił/a Pan/i swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych lub organizacji pozarządowej czy instytucji?	26
Wykres 26. Odsetek osób wykonujących konkretny rodzaj aktywności społecznej spośród tych, którzy poświęcają swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych	27
Wykres 27. Jak dowiedział się Pan/i o możliwości wykonywania nieodpłatnej aktywności społecznej, wolontariatu?	27
Wykres 28. Nie działam jako wolontariusz, gdyż:	28
Wykres 29. Czy jest Pan/i za pełnym zakazem palenia węglem w piecach?	30
Wykres 30. Czy uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych)?	32
Wykres 31. Czu uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych)? – wg wykształcenia	33
Wykres 32. Czy ma Pan/i pomysły na projekty, które mogłyby być zrealizowane z budżetu obywatelskiego gminy?	33
Wykres 33. Czy ma Pan/i pomysły na projekty, które mogłyby być zrealizowane z budżetu obywatelskiego gminy? – względem czasu zamieszkania w Małopolsce	34

Spis map

Mapa 1. Poczucie wpływu na to, co się dzieje w miejscu zamieszkania, wśród mieszkańców subregionów	16
Mapa 2. Jak ocenia Pan/i wpływ funduszy unijnych na Pana/i życie, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ?	17
Mapa 3. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można rozwijać swoje zainteresowania w miejscu zamieszkania / powiecie	18
Mapa 4. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można uczestniczyć w ciekawych inicjatywach kulturalnych w miejscu zamieszkania / powiecie.	19
Mapa 5. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można ciekawie spędzać czas z rodziną i przyjaciółmi w miejscu zamieszkania / powiecie.	19
Mapa 6. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można brać udział w imprezach plenerowych w miejscu zamieszkania / powiecie	20
Mapa 7. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy w miejscu zamieszkania / powiecie jest możliwość kontaktu ze sztuką w przestrzeni publicznej.	20
Mapa 8. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można realizować własne inicjatywy kulturalne w miejscu zamieszkania / powiecie	21
Mapa 9. Odsetek pozytywnych odpowiedzi na pytanie, czy można zwiedzać zabytki w miejscu zamieszkania / powiecie.	21
Mapa 10. Odsetek mieszkańców subregionów, którzy wybierają raczej czynne formy uczestnictwa w kulturze.	23
Mapa 11. Odsetek mieszkańców subregionów, którzy regularnie poświęcają swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych lub organizacji pozarządowej czy instytucji	26
Mapa 12. Czy jest Pan/i zadowolony/a z prowadzonej w Pana/i gminie gospodarki odpadami (wywóz śmieci, stworzenie punktu zbiórki odpadów i in.) – odsetek odpowiedzi	29
Mapa 13. Odsetek osób popierających zakaz palenia węglem w piecach – przekrój powiatowy	31
Mapa 14. Odsetek osób, które mają pomysły na projekty do budżetu obywatelskiego swojej gminy – przekrój subregionalny.	34
Mapa 15. Gotowość zaangażowania się w realizację projektów dotyczących najbliższej okolicy względem zamieszkania (przekrój subregionalny).	35

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Badanie opinii mieszkańców Małopolski na temat istotnych dla rozwoju województwa obszarów działań samorządu wojewódzkiego

Dzień dobry, nazywam się ... i na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego realizuję badanie opinii mieszkańców Małopolski. Gwarantujemy, że Pani/Pana odpowiedzi pozostaną anonimowe i posłużą jedynie do przygotowania zbiorczych opracowań.

Pyt. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, żyje się Panu/i obecnie w Pana/i miejscowości?

- 1) bardzo dobrze
- 2) raczej dobrze
- 3) ani dobrze, ani źle
- 4) raczej źle
- 5) bardzo źle
- 6) trudno powiedzieć, nie wiem (nie czytać)

Pyt. 2. Czy jest Pan/i związany/a z:

	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	trudno powiedzieć, nie wiem
1) miejscem swojego zamieszkania?	1	2	3	4	5
2) z województwem, w którym Pan/i mieszka?	1	2	3	4	5
3) z Polską?	1	2	3	4	5
4) z Europą?	1	2	3	4	5

Pyt. 3. Proszę wymienić maksymalnie trzy najważniejsze problemy, którymi Pana/i zdaniem powinny się zająć władze Małopolski:

.....

Pyt. 4. Czy zetknął(a) się Pan(i) z następującymi dokumentami/programami przygotowywanymi / realizowanymi przez samorząd województwa?

	Tak	Nie	Nie wiem/trudno powiedzieć (nie czytać)
1) Strategia rozwoju województwa małopolskiego 2011–2020	1	2	3
2) Małopolski regionalny program operacyjny 2014–2020	1	2	3
3) Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	1	2	3
4) Subregionalny Program Rozwoju 2014–2020	1	2	3
5) kontrakt terytorialny	1	2	3

Pyt. 5. W jakim stopniu odczuwa Pan(i), że posiada Pan(i) wpływ na to, co dzieje się w Pana(i) miejscu zamieszkania, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Trudno powiedzieć
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Pyt. 6. Jak ocenia Pan(i) wpływ funduszy unijnych na Pani/Pana życie, w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Trudno powiedzieć
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Pyt. 7. Które z poniższych aktywności kulturalnych może Pan/i realizować w miejscu zamieszkania / w Pana/i powiecie:

	Tak	Nie	Nie wiem/trudno powiedzieć
1) rozwijanie swoich zainteresowań	1	2	3
2) uczestniczenie w ciekawych inicjatywach kulturalnych	1	2	3
3) ciekawe spędzanie czasu z rodziną i przyjaciółmi	1	2	3
4) udział w imprezach plenerowych	1	2	3
5) kontakt ze sztuką w przestrzeni publicznej (wystawy, koncerty, spektakle uliczne)	1	2	3
6) realizację własnych inicjatyw kulturalnych	1	2	3
7) zwiedzanie zabytków (np. zamki, pałace, kościoły, zabytki techniki, itp.)	1	2	3

Pyt. 8. Czy, w ciągu ostatniego roku uczestniczył(a) Pan/i w wydarzeniach kulturalnych? *[można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]*

- 1) tak, w miejscu zamieszkania/powiecie
- 2) tak, poza miejscem zamieszkania/poza powiatem
- 3) tak, w dużym mieście w Małopolsce, jakim?
- 4) tak, poza województwem małopolskim
- 5) nie, nie uczestniczyłem/am (przejdź do Pyt. 13)

Pyt. 9. Jak ocenia Pan/Pani swoją aktywność kulturalną? *[można wybrać jedną odpowiedź]*

- 1) wybieram raczej czynne formy uczestnictwa, takie jak warsztaty artystyczne, zajęcia, koła zainteresowań
- 2) wybieram raczej bierne formy uczestnictwa, np. uczestnictwo w spektaklach, koncertach, zwiedzanie wystaw

Pyt. 10. Czy zauważył(a) Pan/Pani zmiany zachodzące w działalności kulturalnej instytucji i organizacji prowadzących działalność kulturalną w zakresie:

	Tak	Nie	Nie wiem/trudno powiedzieć
1) poprawy dostępności do oferty kulturalnej (m.in. poprzez tworzenie nowych obiektów i modernizację istniejących)	1	2	3
2) dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnością, osób starszych czy rodziców z małymi dziećmi	1	2	3
3) przeznaczenia obiektów zabytkowych na działalność kulturalną	1	2	3
4) poprawy estetyki przestrzeni przeznaczonych na działalność kulturalną (np. nowe i atrakcyjne rozwiązania architektoniczne, kolorystyka, współgranie z otoczeniem, małej architektury, iluminacji budynków, itd.)	1	2	3
5) zwiększenia/poszerzenia oferty kulturalnej (nowe wystawy, spektakle, warsztaty)	1	2	3
6) wykorzystania technologii informatycznych (możliwość rezerwacji elektronicznej rezerwacji biletów, tworzenie i udostępnianie zasobów on-line)	1	2	3

- Pyt. 11. Jak ocenia Pan/Pani ofertę kulturalną dostępną w miejscu zamieszkania/powiecie?
- 1) bardzo źle
 - 2) źle
 - 3) przeciętnie
 - 4) dobrze
 - 5) bardzo dobrze
 - 6) nie wiem/trudno powiedzieć
- Pyt. 12. Na co zwraca Pan/Pani uwagę wybierając wydarzenia kulturalne? *[można wybrać maksymalnie dwie odpowiedzi]*
- 1) osobiste zainteresowania
 - 2) możliwość rodzinnego spędzenia czasu
 - 3) poziom artystyczny
 - 4) miejsce realizacji
 - 5) cenę
 - 6) promocję i reklamę
 - 7) rekomendacje ze strony znajomych
 - 8) dostosowanie obiektów i oferty kulturalnej do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych
 - 9) dogodny dojazd
- Pyt. 13. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poświęcił Pan/i swój wolny czas na dobrowolną i nieodpłatną pomoc na rzecz innych lub organizacji pozarządowej czy instytucji? *[można wybrać jedną odpowiedź]*
- 1) tak, robię to regularnie *(przejdź do następnego pytania, pomiń 18)*
 - 2) tak, robię to przynajmniej raz na dwa miesiące *(przejdź do następnego pytania, pomiń 18)*
 - 3) tak, 1 lub 2 razy w ciągu roku *(przejdź do następnego pytania, pomiń 18)*
 - 4) nie *(przejdź do pytania 18, pomiń 14, 15, 16, 17)*
- Pyt. 14. Jaki rodzaj aktywności społecznej Pan/Pani wykonywał(a)? *[można wybrać maksymalnie dwie odpowiedzi]*
- 1) działania na rzecz os. starszych, niepełnosprawnych
 - 2) działania na rzecz dzieci i młodzieży
 - 3) działania na rzecz zwierząt i przyrody
 - 4) działania na rzecz instytucji, organizacji – praca biurowa
 - 5) wolontariat w trakcie wydarzeń, imprez kulturalnych/sportowych/okolicznościowych
 - 6) wolontariat w ramach akcji społecznych i charytatywnych
 - 7) działania na rzecz okolicy, miejscowości, osiedla
 - 8) inne (jakie?)
- Pyt. 15. Jak dowiedział(a) się Pan/i o możliwości wykonywania nieodpłatnej aktywności społecznej, wolontariatu? *[można wybrać jedną odpowiedź]*
- 1) od rodziny, znajomych
 - 2) z ogłoszenia w gazecie, w Internecie
 - 3) bezpośrednio od przedstawicieli fundacji/stowarzyszenia/instytucji
 - 4) inne (jakie?)
- Pyt. 16. W jaki sposób wykonywał(a) Pan/Pani wolontariat? *[można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]*
- 1) będąc wolontariuszem w organizacji pozarządowej (fundacji/stowarzyszeniu) – *przejdź do pytania 17*
 - 2) będąc wolontariuszem w prywatnej firmie, administracji publicznej, itp. – *przejdź do pytania 17*
 - 3) samodzielnie – nie pełniłam/em wolontariatu przy instytucji czy organizacji – *przejdź do pytania 19*

- Pyt. 17. Czy organizacja pozarządowa lub instytucja, w której pracował(a) Pan/Pani jako wolontariusz? *[można wybrać więcej niż jedną odpowiedź]*
- 1) podpisała z Panem/Panią porozumienie o świadczeniu pracy wolontarystycznej
 - 2) wydała zaświadczenie o świadczeniu pracy wolontarystycznej
 - 3) zapewniła ubezpieczenie
 - 4) zapewniła zwrot kosztów podróży
 - 5) inne (jakie?)
- Pyt. 18. Nie działam jako wolontariusz, gdyż: *[można wybrać jedną odpowiedź]*
- 1) nie mam czasu
 - 2) nie interesuję się tym, to nie dla mnie
 - 3) nie wiem, gdzie się zgłosić, jak zacząć
 - 4) mam na utrzymaniu rodzinę i to mi wystarczy
 - 5) inne (jakie?)
- Pyt. 19. Czy jest Pan(i) zadowolony/a z prowadzonej w Pana/i gminie gospodarki odpadami (wywóz śmieci, stworzenie punktu zbiórki odpadów i in.)?
- 1) zdecydowanie tak
 - 2) raczej tak
 - 3) raczej nie
 - 4) zdecydowanie nie
 - 5) trudno powiedzieć
- Pyt. 20. Czy jest Pan/i za pełnym zakazem palenia węglem w piecach?
- 1) tak
 - 2) nie
 - 3) trudno powiedzieć
- Pyt. 21. Czy uważa Pan/i, że należy systematycznie pytać mieszkańców gminy/miasta o przeznaczenie pieniędzy publicznych (o to, które projekty powinny być finansowane ze środków publicznych?) *[można wybrać jedną odpowiedź]*
- 1) tak, poprzez referendum lokalne
 - 2) tak, poprzez sondaże
 - 3) nie – ze względu na duże koszty organizacji sondaży, referendów
 - 4) nie – o tym decydują wybrani przez nas radni
 - 5) trudno powiedzieć, nie wiem
- Pyt. 22. Czy w budżecie Pana/i gminy zamieszkania wydzielona jest kwota na budżet obywatelski?
- 1) tak
 - 2) nie
 - 3) trudno powiedzieć, nie wiem
- Pyt. 23. Czy ma Pan/i pomysły na projekty, które mogłyby być zrealizowane z budżetu obywatelskiego gminy?
- 1) tak, i będę je zgłaszać/już je zgłaszałem/am
 - 2) tak, ale nie wiem, czy i gdzie można je zgłosić
 - 3) nie
 - 4) trudno powiedzieć, nie wiem

Pyt. 24. Czy jest Pan/i gotowy/a zaangażować się osobiście w realizację projektu realizowanego z budżetu obywatelskiego, który dotyczyłby Pana/i najbliższej okolicy?

- 1) tak
- 2) nie
- 3) trudno powiedzieć, nie wiem

Metryczka

Płeć	[wypełnia ankieter(ka)]	1) kobieta 2) mężczyzna
Wiek	W którym roku się Pan(i) urodził(a)?	3) grupa wiekowa 18–24 4) grupa wiekowa 25–44 5) grupa wiekowa 45–59 6) grupa wiekowa 60 i więcej
Wykształcenie	Czy ma Pan(i) wykształcenie:	7) podstawowe, gimnazjalne 8) zasadnicze zawodowe 9) średnie lub policealne 10) wyższe
Status zawodowy	Jaki jest Pana(i) obecny status zawodowy?	11) pracuję (praca najemna) 12) prowadzę działalność gospodarczą 13) jestem bezrobotny 14) uczę się 15) prowadzę gospodarstwo rolne 16) jestem na emeryturze lub rencie i nie pracuję 17) jestem na emeryturze lub rencie i pracuję 18) pobieram świadczenia przedemerytalne 19) jestem na urlopie macierzyńskim/wychowawczym/rodzicielskim
Dochód	Ile w przybliżeniu wynoszą średnie miesięczne dochody NETTO („na rękę”) z ostatnich 3 miesięcy w przeliczeniu na osobę w Pana(i) gospodarstwie domowym?	20) do 600 zł 21) między 601 a 1000 zł 22) między 1001 a 1400 zł 23) powyżej 1400 zł 24) trudno powiedzieć, nie wiem 25) brak odpowiedzi
Miejsce zamieszkania	Powiat jaki: [nie czytamy: jeśli respondent nie zna odpowiedzi, to gmina lub miejscowość:]	
Czas zamieszkania w Małopolsce	Jak długo mieszka Pan/Pani w województwie małopolskim?	1) do 5 lat 2) od 5 do 10 lat 3) powyżej 10 lat 4) od urodzenia 5) brak odpowiedzi

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Małopolska

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wydawca:
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Polityki Regionalnej
ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
Adres do korespondencji: ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków
www.malopolskie.pl

Publikacja elektroniczna
ISBN: 978-83-64155-90-1